

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Одеська державна академія будівництва та архітектури
Освітня програма	37087 Економіка будівельного підприємства
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Одеська державна академія будівництва та архітектури
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	37087
Назва ОП	Економіка будівельного підприємства
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Нестерчук Юлія Олександрівна, Завалій Тетяна Олександрівна, Охріменко Ігор Віталійович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	13.10.2022 р. – 15.10.2022 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://odaba.edu.ua/upload/files/Vidomosti_samootsinyuvannya_076_OPP_Ekonomika_budivelnogo_pidpriiemstva_2022.pdf
Програма візиту експертної групи	https://odaba.edu.ua/upload/files/Programa_distantsynogo_vizitu_2022.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-професійна програма “Економіка будівельного підприємства” за спеціальністю 076 “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність” за другим (магістерським) рівнем вищої освіти в Одеській державній академії будівництва і архітектури у обсязі 90 кредитів ЄКТС розроблена у відповідності зі Стандартом вищої освіти України та законодавством України в сфері вищої освіти групою розробки, до якої входять науково-педагогічні працівники Академії, представники роботодавців та здобувачів. Цілі даної ОП та її фокус відповідають стратегії та пріоритетам розвитку ОДАБА. ОП була розроблена в 2021 р. і з того часу досить активно розвивається. Остання редакція ОП враховує потреби основних стейкхолдерів, має виражений галузевий аспект і орієнтована на регіональний ринок праці. При реалізації ОП роботодавці активно долучаються до практичної підготовки здобувачів. Послідовність вивчення ОК дає можливість формування логічної впорядкованості базових та спеціальних знань. Форми та методи навчання і викладання направлені на реалізацію цілей та ПРН ОП. Студенти поінформовані про процедури та політики щодо контрольних заходів та критеріїв оцінювання, а форми їх проведення є чіткими, зрозумілими та дозволяють встановити досягнення здобувачем ВО результатів навчання для окремого ОК та ОП в цілому, оприлюднюються заздалегідь. Питання доброчесності, контролю знань та їх апеляцій є достатньо унормованим, проте в частині академічної доброчесності потребує більшої поінформованості здобувачів. Позитивним є можливість перевірки курсових робіт на унікальність, регулярні опитування. Форми атестації здобувачів ВО відповідають вимогам стандарту ВО. До провадження освітнього процесу та удосконалення ОП залучені НПП, академічна та/або професійна кваліфікація яких підтверджується: базовою вищою освітою, науковими ступенями та вченими званнями, науковими та науково-методичними публікаціями, в т.ч. тих, які входять до науково-метричних баз Scopus та/або W of S. Матеріально-технічна база ЗВО задовольняє потреби як здобувачів ВО, так і адміністративно-викладацького складу. Потребує посилення система заходів для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами. В цілому, за результатами акредитаційної експертизи було встановлено, що дана ОП та процес її реалізації загалом відповідають усім критеріям Додатку до Положення про акредитацію освітніх програм. ОДАБА та представники ОП мають чітке бачення та перспективи її розвитку, які полягають у розширенні використання можливостей неформальної/інформальної освіти, міжнародного освітнього середовища, активних форм та методів навчання; запровадженні навчання за дуальною формою освіти; активізації процесів інтернаціоналізації за ОП. Експертною групою було надано рекомендації, спрямовані на усунення слабких сторін, які не є визначальними для загальної оцінки даної ОП.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Сильними сторонами даної освітньої програми є її унікальність, що ґрунтується на відсутності подібних ОП в освітньому просторі України, і як результат - зацікавленість роботодавців у випускниках, які б добре володіли особливостями економіки та підприємництва саме в будівельній галузі. В свою чергу, це породжує постійний зв'язок закладу із стейкхолдерами, особливо роботодавцями та надходження від них конкретних запитів щодо знань та умінь майбутніх фахівців з економіки будівництва. Унікальність ОП зумовлює і інтеграцію її в різноманітні регіональні програми та проекти, в частині обґрунтування економічної ефективності будівельних робіт. На сайті ОДАБА і на YouTube-каналі ОДАБА оприлюднені відео, які знайомлять абітурієнтів закладу із всіма спеціальностями і освітніми програмами. Функціонує чат-бот та телеграм-канал для більш зручних дистанційних комунікацій між закладом та абітурієнтами. Високий рівень задоволеності здобувачів використанням сучасних платформ для онлайн навчання, рівнем навчально-методичного наповнення Moodle, простотою роботи у ньому на практичних заняттях у період дистанційного навчання та прозорістю оцінки результатів такої роботи, що відповідає вимогам студентоцентрованого підходу. Активна участь НПП у міжнародних грантових проектах, програмах міжнародної академічної мобільності, стажування. Зокрема, протягом останніх років ЗВО є учасником міжнародних проектів ЕРАЗМУС+ із партнерами з Польщі, Румунії, Хорватії, Греції, Іспанії. Викладачі з ОП були запрошеними лекторами в Університеті Аднана Мендереса у м. Айдін (Туреччина) та Політехнічному університеті в м. Пожега (Хорватія). Організована та централізована по ЗВО система недопущення академічного плагіату. Використання ліцензійного програмного забезпечення для перевірки на плагіат. Відпрацьована процедура оскарження результатів контрольних заходів та володіння здобувачами детальною інформацією щодо своїх прав та можливостей в разі подання апеляції. Сильною стороною є публікаційна активність НПП, зокрема, 5 із 9 працівників, що реалізують ОП, беруть участь у підготовці підручників та навчальних посібників. Вартий уваги досвід вивчення передових практик вітчизняних та іноземних освітян у межах щорічної Навчально-методичної конференції «Управління якістю підготовки фахівців». Для учасників освітнього процесу передбачений доступ до баз даних Scopus, ScienceDirect (електронні книги), Web of Science та Springer Nature. Для здобувачів освіти передбачені можливості додаткового навчання основам використання програмних продуктів («М.Е.Дос», «АВК-5») і відповідного підтвердження отриманих результатів у формі сертифікатів.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

При спілкуванні з роботодавцями, останні заявили про недостатнє забезпечення їхнього попиту на відповідних фахівців. Рекомендується посилення роботи ЗВО в напрямі забезпечення зв'язку між здобувачами та роботодавцями. Низький рівень поінформованості здобувачів освіти щодо неформальної освіти та можливостей збереження результатів такого навчання. ЕГ рекомендує підвищувати рівень їхньої поінформованості про

можливості визнання результатів навчання, отриманих як у неформальній освіті, так і здобутих в іноземних закладах вищої освіти. Недостатній рівень інформування та залучення здобувачів до програм академічної мобільності, зокрема міжнародних. Рекомендується активізувати та підвищити результативність інтернаціоналізації освітнього процесу на рівні здобувачів освіти. Відсутність розуміння, що входить до системи заходів академічної доброчесності, окрім перевірки на плагіат. Рекомендується проведення заходів роз'яснювального характеру як серед здобувачів, так і серед викладацького складу, на тему доброчесності в академічному середовищі. Участь роботодавців та практиків в навчальному процесі відбувається переважно у форматі разових занять з гостровим лектором. Рекомендації: поширити практику системної та планової інтеграції роботодавців до навчального процесу з участю у методичній, науковій та викладацькій роботі. Низька активність випускників та роботодавців в онлайн опитуваннях на сайті ЗВО. Рекомендується інформувати стейкхолдерів про анкетування, зокрема через Асоціацію випускників та Відділ зв'язку з виробництвом та маркетингу. Недостатній рівень спеціалізованого облаштування приміщень навчального корпусу для забезпечення комфортного доступу та перебування здобувачів освіти із особливими потребами. ЕГ рекомендує розвивати інклюзивне освітнє середовище у корпусах ОДАБА, насамперед через встановлення спеціального обладнання (пандуси, ліфти, підйомники, таблички зі шрифтом Брайля) для уможливлення доступу до приміщень та відповідного пересування здобувачів освіти із особливими потребами.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Освітня програма «Економіка будівельного підприємства» має чітко сформульовані цілі, які визначають підготовку висококваліфікованих фахівців у сфері підприємництва та економіки на будівельному підприємстві з врахуванням закономірностей функціонування та розвитку будівельної галузі, із широким доступом здобувачів до працевлаштування, підвищення їх академічної мобільності, розширення перспективи самореалізації в навчальній і професійній діяльності. Особливості цієї програми полягають в спілкуваннях здобувачів у групах за інтересами різних спеціальностей та спілкування з представниками бізнесу. Унікальністю програми є поєднання знань з підприємництва та економіки зі специфікою діяльності будівельних підприємств та організацій, а також набуття практичних навичок вирішення економічних завдань у контексті застосування сучасних комп'ютерних та інформаційних технологій. Освітня програма відповідає місії (https://odaba.edu.ua/upload/files/Misiya_ta_tsili_osvitnoi_diyalnosti.pdf) та стратегії (<https://odaba.edu.ua/upload/files/STRATEGIYA.pdf>) ЗВО, зокрема це стосується формування у студентів практичних знань, вмінь і навичок, вироблення підприємницького мислення, виховання гармонійної особистості, що здатна до самовдосконалення, успішного вирішення завдань організації і функціонування підприємницьких, торговельних та біржових структур. В перспективах розвитку Академії передбачено наступне вдосконалення освітньої програми та спеціальності: підготовка конкурентоспроможних на національному та міжнародному ринках фахівців для підприємств, наукових та освітніх установ, органів державної влади і управління; утвердження національних і загальнолюдських цінностей на основі задоволення попиту підприємницьких структур у фахівців з високим рівнем підготовки, що мають компетенції, навички та знання необхідні для вирішення професійних задач у підприємстві будівництва.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Цілі освітньої програми та її програмні результати навчання належним чином визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін. Так, даний факт було засвідчено на зустрічі з роботодавцями, які запропонували посилити вивчення сучасних тенденцій розвитку будівельних підприємств та набуття здобувачами навичок самостійного аналізу економічної динаміки будівельного ринку, обґрунтування і аргументації оптимальних рішень в певних ситуаціях. Зокрема, при формуванні ОП було враховано побажання директора ТОВ БВК «Пик-Строй» Лозовенко М.К. щодо розробки дисципліни «Бізнес-аналітика», що підтверджується відповідними документами. Відповідно до пропозицій здобувачів глибше оволодіти сучасними інформаційними та комунікаційними технологіями було облаштовано комп'ютерні класи, з ліцензійним програмним забезпеченням системи електронного документообігу "М.Е.Дос" та програмного комплексу АВК-5, впроваджено доступ до баз даних YOU CONTROL. Враховано побажання здобувачів щодо більшої практичної спрямованості знань, що знайшло прояв в кейсових завданнях для аналізу і обговорення їх на практичних заняттях. З боку академічної спільноти до роботи

над освітньою програмою було залучено низку представників інших структурних підрозділів ОДАБА, зокрема: Філософії, політології, психології та права, Менеджменту і маркетингу. За їх рекомендаціями здобувачам ОП запропоновано перелік таких вибіркових освітніх компонент, як «Філософія творчості», «Інтелектуальна власність», «Психологія і педагогіка», «Тайм-менеджмент», що сприятиме вихованню духовного та соціально-активного громадянина, більш повно формуватиме загальні компетентності, які визначені стандартом вищої освіти. За результатами обговорення пропозицій викладачів кафедри Економіки та підприємництва було також запропоновано низку вибіркових освітніх компонент: «Оцінка житлових об'єктів», «Бізнес-аналітика і візуалізація даних», «Системний підхід в економіці», «Екологічні фактори в інвестиційній діяльності», «Оцінка майнових об'єктів», «Стратегії експлуатації об'єктів нерухомості», «Економічна експертиза об'єктів нерухомості», «Іпотечне кредитування», «Управління просторовим розвитком міст». Що стосується інших заінтересованих сторін, то, з урахуванням пропозицій депутата Одеської міської ради Лозовенко М.К., додано нові теми з економіки житлово-господарського комплексу в ОК «Економічна діагностика». Таким чином, практично усі пропозиції стейкхолдерів були враховані і реалізовані через впровадження нових освітніх компонент чи окремих їх елементів, що відобразилося і на визначенні результатів освітньої програми.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі освітньої програми та програмні результати навчання відповідають тенденціям розвитку ринку праці та спеціальності. Зокрема, при роботі над освітньою програмою та її удосконаленням регулярно вивчалися дані Державної служби зайнятості, запити роботодавців. Позитивно оцінили зміст ОПП Асоціація Одеських будівельників (лист від 7.02.2022), керівництво Будівельної компанії «Будова» (лист №104 від 8.02. 2022). При формуванні ПРН ОПП, з огляду на тенденції розвитку ринку праці, особлива увага приділяється особистісному розвитку фахівців, формуванню їх цілеспрямованості, вмотивованості, ініціативності, професіоналізму, лідерських якостей. Такі ПРН забезпечуються ОК: «Правове регулювання господарської діяльності в будівництві», «Іноземна мова», «Стратегічне управління», «Управління потенціалом підприємницьких, торговельних і біржових структур». Під час формулювання цілей та визначення програмних результатів навчання враховувався галузевий та регіональний аспекти, що підтверджується використанням «Стратегії розвитку Одеської області на період 2021-2027 роки» (<https://oda.od.gov.ua/odeshhyna/soczialno-ekonomichnyj-ta-kulturnyj-rozvytok/strategichni-plany-dij-ta-programy-rozvytku/strategiya-regionalnogo-rozvytku/strategiya-rozvytku-odeskoj-oblasti-na-2021-2027-roky/>). Крім того, відповідно до Інвестиційного паспорту Одеської області, основними напрямками її розвитку є транспорт, міжнародна торгівля та будівництво (<https://oda.odessa.gov.ua/odeshhyna/investychnyj-diagnoz/rozwyczyjnyj-rasport/>). Регіональний аспект підготовки здобувачів підтверджується і тим, що у 2021-2022 н.р. ними були підготовлені наукові роботи «Субурбанізація», «Відновлювана енергетика» та «Оцінка земель» з врахуванням регіональної специфіки (<https://odeku.edu.ua/vseukrayinskyj-konkurs-studentskyh-naukovyh-robit-zi-speczialnosti-menedzhment-za-speczializacziyeyu-menedzhment-pryrodoohoronnoyi-diyalnosti-2021-2022-n-r/>); отримано диплом у номінації «Краща інноваційна ідея» у Міжнародному конкурсі Black Sea Science за проєкт «Розробка концепції редевелопменту промислової зони «Пересип» у м. Одесі»; 1 місце у конкурсі міської ради «Кращий інноваційний проєкт» за проєкт «Дослідно-консалтинговий центр з аналізу і вивчення міських процесів». При формулюванні цілей та визначенні програмних результатів освітньої програми було враховано досвід низки вітчизняних та зарубіжних ОП, зокрема КНЕУ ім. В.Гетьмана, ХНЕУ ім. С. Кузнеця, факультету економіки та права Університету Пітешти (Румунія), напрямів підготовки «Комерція» та «Торговий бізнес» Політехнічного університету в м. Пожега (Хорватія), факультету права, адміністрування та економіки Вроцлавського університету (Польща), Університету Західної Аттики (Греція), Політехнічного університету у м. Валенсії (Іспанія), Державної вищої техніко-економічної школи імені Броніслава Маркевича в Ярославі (Польща).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Програмні результати навчання освітньої програми відповідають результатам навчання, запропонованим Стандартом вищої освіти зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого Наказом МОН України від 10.07.2019 р. № 961. Це забезпечується переліком компонент освітньої програми та послідовністю вивчення дисциплін, і підтверджується, наведеними у освітній програмі матрицями: відповідності програмних компетентностей обов'язковим компонентам освітньої програми та забезпечення програмних результатів навчання відповідними обов'язковими компонентами освітньої програми. В процесі реалізації ОПП використовуються інтерактивні, імітаційні методи, робота в малих групах, розгляд кейсів. В Академії створено інформаційне середовище, що забезпечує впровадження та експлуатацію автоматизованої системи внутрішнього моніторингу ОПП через оцінку наступних показників: результати навчання; показники задоволеності студентів і викладачів; моніторинг працевлаштування.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильними сторонами даної освітньої програми є її унікальність, що ґрунтується на відсутності подібних ОП в освітньому просторі України, і як результат - зацікавленість роботодавців у випускниках, які б добре володіли особливостями економіки та підприємництва саме в будівельній галузі. В свою чергу, це породжує постійний зв'язок закладу із стейкхолдерами, особливо роботодавцями та надходження від них конкретних запитів щодо знань та умінь майбутніх фахівців з економіки будівництва. Унікальність ОП зумовлює і інтеграцію її в різноманітні регіональні програми та проекти, в частині обґрунтування економічної ефективності будівельних робіт.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкими сторонами можна вважати той факт, що при спілкуванні з роботодавцями, останні заявили про недостатнє забезпечення їхнього попиту на відповідних фахівців. Рекомендується посилення роботи ЗВО в напрямі забезпечення зв'язку між здобувачами та роботодавцями. Також, серед тих освітніх програм, досвід яких вивчався, не було жодної із будівельної сфери, що звужує можливості використання кращих вітчизняних та зарубіжних практик. Рекомендується при налагодженні партнерських зв'язків з іншими ЗВО чи вивченні їх досвіду, враховувати галузевий аспект ОП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

За результатом експертизи ЕГ зробила висновок, що в цілому є відповідність освітньої програми за критерієм 1. Цілі ОП є чіткими і відповідають місії та стратегії ЗВО. Визначення цілей відбувалося з врахуванням інтересів стейкхолдерів, про що свідчить постійний контакт з ними. ОП розвивається в руслі тенденцій розвитку спеціальності, про що свідчить вивчення вітчизняних ОП за цією спеціальністю та зарубіжних ОП за подібними спеціальностями. Галузевий та регіональні аспекти достатньо виражені. ОП дозволяє досягти програмних результатів навчання, визначених стандартом, на що вказують запити роботодавців на випускників. Щоправда, попит роботодавців на випускників ОП перевищує пропозицію, що вказує на необхідність тіснішого контакту між здобувачами і роботодавцями та більшу популяризацію серед здобувачів їхніх потенційних місць працевлаштування. Враховуючи наведені вище факти і докази, а також те, що усі підкритерії цілком відповідають вимогам акредитаційної експертизи, ЕГ вважає, що оцінка ОП за критерієм 1 відповідає рівню В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг освітньої програми “Економіка будівельного підприємства” за спеціальністю 076 “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність” галузі 07 “Управління та адміністрування” за другим (магістерським) рівнем вищої освіти становить 90 кредитів ЄКТС, що відповідає Закону України “Про вищу освіту” та Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 076 “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”. Обсяг освітніх компонент, спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти становить 64 кредити ЄКТС, або 71,11 % обсягу освітньої програми. Обсяг ОП, що відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти становить 26 кредитів ЄКТС, або 28,89 % обсягу освітньої програми.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОП має чітку структуру - загальні та спеціальні компетентності органічно поєднані в єдиний комплекс знань та умінь - 5 загальних компетентностей, 6 спеціальних компетентностей, 13 результатів навчання. Усі ПРН забезпечено обов'язковими ОК, які поділяються на цикли: загальні компоненти – 6 кредитів ЄКТС (6,7 %) та

спеціальні (фахові) компоненти – 58 кредитів ЄКТС (64,4 %), включаючи практичну підготовки (6,7 %) та атестацію (26,7 %), що дозволяє досягти визначеної мети ОП відповідно до її фокусу. Зокрема, цикл загальних компонент забезпечують 2 освітні компоненти, зміст яких дозволяє сформувати загальні компетентності, визначені Стандартом. Освітніх компонент спеціальної (фахової) підготовки (без практики та атестації) передбачено 7 і вони належним чином відповідають як Стандарту спеціальності в цілому, так і особливостям освітньої програми, зокрема «Оцінка будівельного бізнесу». Вивчення робочих навчальних програм показало, що освітня програма відповідає потребам, які нині ставляться до фахівців з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. Структурно-логічна схема наведена в освітній програмі у формі, що дає можливість чітко прослідкувати взаємозв'язки між освітніми компонентами. Матриці «компоненти-компетентності» та «компоненти-результати» подані коректно.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Незважаючи на використання поняття «економіка» в назві освітньої програми, ОПП «Економіка будівельного підприємства» не є міждисциплінарною. Зміст освітньої програми в цілому відповідає предметній області визначеної для неї в стандарті спеціальності. Він дозволяє сформувати необхідний перелік загальних компетентностей та достатнє вивчення циклу спеціальної (фахової) підготовки. Набір та структурно-логічна схема ОК демонструють рух навчального процесу від більш теоретичних до більш практичних освітніх компонентів для досягнення цілей навчання: підготовки фахівців, які володіють сучасним економічним мисленням та відповідними компетентностями, необхідними для вирішення проблем і розв'язання складних задач підприємницької діяльності, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризуються невизначеністю умов і вимог. Для здобуття відповідних ПРН в ОП передбачені такі обов'язкові компоненти як «Стратегічне управління підприємством», «Фінансовий менеджмент», «Новітні аспекти у діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур», які формують сучасне економічне мислення за допомогою вивчення новітніх тенденцій та підходів в підприємницькій діяльності; «Економічна діагностика», «Управління потенціалом підприємницьких, торговельних і біржових структур», «Оцінка будівельного бізнесу», які передбачають вивчення технологій аналізу діяльності підприємницьких структур, виявлення закономірностей та прогнозування розвитку подій для успішного впровадження інновацій. Вивчення робочих навчальних програм показало, що освітня програма відповідає потребам, які нині ставляться до фахівців з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. Таким чином, предметна область заявленої для ОП спеціальності забезпечується програмними результатами навчання та компетентностями, які відповідають Стандарту та передбачають їх реалізацію під час викладання дисциплін загальної та спеціальної (фахової) підготовки.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обов'язку, передбаченому законодавством.

В Академії наявні процедури, які дозволяють формування індивідуальної освітньої траєкторії. Вони реалізуються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу ОДАБА (https://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protsestu_2.pdf), Положення про індивідуальний навчальний план студента ОДАБА (https://odaba.edu.ua/upload/files/polozhennya_pro_ind.navch.plan_studenta.pdf) та Положення про організацію вивчення вибіркових навчальних дисциплін в ОДАБА (https://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_organizatsiyu_vivchennya_vibirkovih_navchalnih_distsiplin.pdf). Даними документами передбачено, що перелік вибіркових ОК не може бути безальтернативним і він формується на етапі підготовки робочого навчального плану, в якому передбачена можливість включати дисципліни із інших ОП. Індивідуальна освітня траєкторія здобувачів реалізується шляхом формування індивідуального навчального плану студента, що окрім обов'язкових ОК містить перелік вибіркових компонентів освітньої програми. Запис на вивчення дисципліни, здобувачі здійснюють перед початком першого семестру шляхом заповнення анкети, яка подається до деканату. Анкети опрацьовуються, формуються і оприлюднюються попередні списки для вивчення дисципліни. Якщо для вивчення вибіркової дисципліни записалось менше 5 здобувачів, деканат рекомендує обрати іншу дисципліну де може бути сформована група. Перелік навчальних дисциплін за вибором формується навчально-методичним відділом, затверджується ректором, оприлюднюється на сайті разом із сила бусами (<https://odaba.edu.ua/academy/educational-activities/opp-econom-const-comp>) та щорічно оновлюється. На підставі створеної в ЗВО електронної бази інформаційних карток вибіркових дисциплін здобувачі отримують вичерпну інформацію про них. В результаті акредитаційної експертизи було встановлено, що студенти проінформовані про процедуру вибору та ознайомлені з місцем розташування переліку вибіркових дисциплін. Формування індивідуальної освітньої траєкторії забезпечується і за рахунок вибору здобувачами місця проходження практики, самостійного визначення тематики індивідуальних завдань за навчальними дисциплінами, напряму наукових досліджень, тематики випускних робіт. До елементів формування індивідуальної освітньої траєкторії слід віднести і можливість здобувачів зараховувати результати навчання, отримані в неформальній освіті. Разом з тим, здобувачі продемонстрували недостатню обізнаність з формуванням індивідуальної освітньої траєкторії через неформальну освіту.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОП і навчальним планом передбачено такі види практичної підготовки: практичні заняття та переддипломна практики. Переддипломна практика є завершальним етапом практичного навчання і проводиться з метою узагальнення та вдосконалення знань, практичних умінь і навичок на базі підприємств, з якими підписані договори про партнерство та співпрацю. Також, організація та проведення практичної підготовки здобувачів II курсу супроводжується укладанням тристоронніх договорів і наказів на проведення практики. Відповідно до навчального плану ОК9 «Переддипломна практика» є обов'язковим компонентом НП – обсягом 6 кредитів ЄКТС. Методичний та організаційний супровід процесу проходження практики забезпечується Робочою програмою переддипломної практики та Методичними вказівками до проходження переддипломної практики. Темі і зміст курсових проєктів максимально наближені до практичних задач, які вирішуються на виробництві. В лабораторії кафедри економіки та підприємництва встановлені програми «MED.OC», «ABK», «YouControl», які дозволяють обробляти інформацію, зібрану під час проходження практики, виконання курсових робіт та кваліфікаційної магістерської роботи. Зустрічі з роботодавцями підтвердили проходження студентами практики та загальну задоволеність роботодавців практикантами. Практика проводиться на провідних підприємствах м. Одеси та Одеської області, навчально-виробничих філіях кафедри на підприємствах. Зустрічі з випускниками дозволили виявити випадки, коли студент після проходження практики залишався там працювати, що також позитивно характеризує рівень практичної підготовки здобувачів. Спількування ЕГ зі здобувачами показало задоволеність здобувачів умовами та змістом практик, а також практичною підготовкою на ОП в цілому. Разом з тим, слід зазначити, що останнім часом практика проводилася на базі кафедри, що, на погляд, ЕГ знижувало практичну орієнтованість ОП.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Освітня програма «Економіка будівельного підприємства» дозволяє випускникам ЗВО набути таких соціальних навичок (soft skills), як креативності (наукові дослідження, ділові ігри, кейси, навички презентацій); комунікаційних навичок (участь у круглих столах та конференціях); групової та проєктної роботи (захист спільних проєктів і результатів). Освітні компоненти блоку спеціальних (фахових) дисциплін також розвивають певні соціальні навички, зокрема такі як навички міжособистісної взаємодії, здатність до адаптації та дії в новій ситуації, здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт, здатність виявляти ініціативу та підприємливість. Ці навички формуються при вивченні освітніх компонент «Стратегічне управління підприємством» та «Фінансовий менеджмент». В процесі акредитаційної експертизи було виявлено, що soft skills формуються і участю здобувачів у різних академічних заходах. Навички працювати в команді формуються через реалізацію студентських проєктів та участь у студентському самоврядуванні. Результати анкетування академічної спільноти засвідчують ефективність зазначених методів формування soft skills.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт для спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» відсутній. При визначенні кваліфікації в ЗВО керуються «Положенням про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії в Одеській державній академії будівництва та архітектури» (https://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_ekzamenatsiynu_komisiyu.pdf). При формулюванні компетентностей та результатів навчання освітньої програми, що визначають кваліфікацію, яка присуджується випускнику, в закладі орієнтуються на Стандарт вищої освіти зі спеціальності, Класифікатор професій України, Довідник кваліфікаційних характеристик професій.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Відповідно до Стандарту вищої освіти України для здобуття ОС «Магістр» загальна кількість кредитів становить 90 або 2700 годин. Річний обсяг навчального навантаження – 60 кредитів ЄКТС. Фактичне навантаження здобувачів розподілено рівномірно по 30 кредитів ЄКТС у кожному семестрі. Згідно до «Положення про організацію освітнього процесу» та принципів планування освітньої діяльності в Академії (https://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protseesu_2.pdf) тривалість навчального року складає 52 тижні, з яких не менше 12 тижнів становить сумарна тривалість канікул. Співвідношення обсягу окремих освітніх компонент ОП з фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти у навчальному плані складає: загальна підготовка – 6 кредитів, 36% (аудиторні заняття), 64% (самостійна робота); спеціальна (фахова) підготовка – 58 кредитів, 37% (аудиторні), 63% (самостійна); вибіркові освітні компоненти – 26 кредитів, 34% (аудиторні), 66% (самостійна). За весь період навчання здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти має 36% аудиторного навантаження та 64% на самостійну роботу. Тобто воно становить не менше 1/3 частини навчального часу на аудиторні заняття і не більше 2/3 від загального обсягу навчального часу, відведеного для самостійної роботи. Тижневе аудиторне навантаження для здобувача денної форми навчання становить не більш як 25 год на тиждень.

Відповідно існуючим вимогам загальна кількість навчальних дисциплін в навчальному плані ОП не перевищує 8 на семестр та 16 на навчальний рік. Обсяг дисциплін становить від 3 до 6 кредитів ECTS. Аналіз окремих освітніх компонентів показав рівномірний розподіл обсягу фактичного навантаження здобувачів. Аудиторні години рівномірно розподілені між лекційними та практичними заняттями. Зустріч зі здобувачами засвідчила, що їм вистачає часу на виконання самостійної роботи, а рівень навчального навантаження є достатній. Скарг щодо перевантаженості від здобувачів не надходило.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за ОП «Економіка будівельного підприємства» за дуальною формою не здійснюється. Проте, представники ЗВО відмітили, що розвиток дуальної освіти входить до планів академії, тому наразі запроваджуються наступні заходи: створено філії кафедри на підприємствах будівельної галузі; організація практики на базі діючих підприємств, організацій, установ в галузі будівництва; залучення роботодавців до перегляду освітньої програми та навчальних планів; проходження стажування та підвищення кваліфікації викладачів на базі діючих підприємств, організацій, установ.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильними сторонами ОП у контексті критерію 2 є наступні. ОП має чітку фаховоорієнтовану структуру, з логічним поєднанням в ОК ПРН з економіки та підприємництва і їх особливостей саме в сфері будівництва. Предметна область досить конкретизована і представлена відповідними ОК, зокрема, «Оцінка будівельного бізнесу». Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача забезпечується використанням широкого набору методичних інструментів - вибору здобувачами місця проходження практики, самостійного визначення тематики індивідуальних завдань за ОК, напряму наукових досліджень, тематики випускних робіт. Проходження практики відбувається у майбутніх роботодавців з подальшим там працевлаштуванням і передбачає використання програмних комплексів «MED.OC», «ABK», «YouControl».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Враховуючи той факт, що в унікальності ОП вказано застосування сучасних комп'ютерних та інформаційних технологій, на думку ЕГ, виглядає нелогічним відсутність відповідних освітніх компонентів в навчальному плані ОП. Рекомендується узгодити опис освітньої програми із її змістом, зокрема, додати ОК, спрямовані на вивчення сучасних комп'ютерних та інформаційних технологій. Оскільки і ЗВО в цілому, і дана ОП зокрема, мають досить конкретну практичну спрямованість, вважаємо, що запровадження дуальної освіти на даній ОП може стати одним із пріоритетних напрямків розвитку ОП, тому рекомендуємо використати навчальні площі ЗВО, які розміщені на виробничих потужностях, для організації процесу дуальної освіти.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Структура та зміст ОП відповідають вимогам критерію 2. Освітня програма сформована згідно положень ЗУ «Про вищу освіту» та Стандарту вищої освіти за спеціальністю, має логічні взаємозв'язки та дозволяє досягти поставлених цілей і програмних результатів. ОП регулярно оновлюється з метою свого поліпшення. Практична підготовка спирається на тісний взаємозв'язок з господарською практикою. Побудова індивідуальної освітньої траєкторії в межах ОП дозволяє сформувати висококонкурентного фахівця. Вказані слабкі сторони, зокрема, певна неузгодженість між описом програми та її змістом можуть бути змінені в процесі удосконалення ОП, а тому не розглядаються з позицій невідповідності. Загалом, повна відповідність акредитаційним вимогам підкритеріїв 1, 3, 4, 6, 8 та часткова 2 і 5 дає підстави оцінити даний критерій оцінкою В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

ЕГ підтверджує, що користувачі мережі, потрапивши на сайт ОДАБА (<https://cutt.ly/VBRFftM>), у логічній послідовності можуть знайти Правила прийому (<https://cutt.ly/fBRFygS>, Головна → Абітурієнтам → Приймальна комісія → Правила прийому). «Правила прийому до Одеської державної академії будівництва та архітектури в 2022 році (нова редакція зі змінами та доповненнями)» від 20 липня 2022 року містить інформацію про низку відповідних питань, зокрема прийом на навчання для здобуття вищої освіти, джерела фінансування здобуття вищої освіти, обсяги прийому та обсяги державного замовлення, строки прийому заяв та документів, конкурсного відбору та зарахування на навчання тощо. Також на сайті ОДАБА пропонується до уваги відвідувачів Путівник вступника до Академії через «Порядок прийому до Академії в 2022 році» (<https://cutt.ly/FBRFawM>), де прописані загальні особливості вступу саме у 2022 році в тому числі і в магістратуру на спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (с. 18). ЕГ зазначає, що контактні дані приймальної комісії вказані на сайті (<https://cutt.ly/3BRJvrg>), і способів зв'язку та інформування абітурієнтів декілька – номери телефонів, телеграм-канал (1001 підписник на момент акредитації), електронна адреса тощо. За словами представника Приймальної комісії (Зустріч 6), цього року був розроблений чат-бот і телеграм-канал (<https://cutt.ly/jBPgtdf>) для ще більшої зручності комунікацій між закладом та абітурієнтами. Для знайомства з різними спеціальностями та освітніми програмами до їхньої уваги пропонують короткі відео на YouTube-каналі (<https://cutt.ly/fBRCATD>), в тому числі і за ОПП «Економіка будівельного підприємства» (<https://cutt.ly/oBRcUvm>). Інтерв'ювання зі здобувачами підтвердило той факт, що під час вступних випробувань у абітурієнтів не виникало труднощів щодо розуміння правил вступу та вони не потрапляли до ситуацій з дискримінаційними ознаками. У межах кафедрального сайту (<https://cutt.ly/hBYbOkG>) є розділ «Абітурієнтам», де здебільшого інформують про Дні відкритих дверей за останні декілька років. ЕГ робить висновок, що правила прийому на навчання за ОПП «Економіка будівельного підприємства» є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному сайті ОДАБА. ЕГ рекомендує останній актуальний варіант Правил вступу позначати у помітний для відвідувача сайту спосіб, адже за 2022 рік на сайті ОДАБА є нова редакція Правил прийому та нова редакція зі змінами та доповненнями, що вносить певні моменти незрозумілості та спонукає звертати за датами.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

ЕГ констатує факт розміщення правил прийому на навчання за ОПП «Економіка будівельного підприємства» на офіційному сайті ОДАБА. Зокрема у розділі «Програми вступних та творчих випробувань» (<https://cutt.ly/YVITi4U>, Головна → Абітурієнтам → Приймальна комісія) розміщені такі документи як «Програма фахового вступного випробування зі спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (<https://cutt.ly/oBIT1pI>) та «Критерії оцінювання фахових вступних випробувань» (<https://cutt.ly/SBIIAaE>). У Програмі фахового вступного випробування перераховуються питання за такими розділами як макроекономіка (17 питань), мікроекономіка (11 питань), економіка підприємства (11 питань), фінанси підприємства (10 питань), економічний аналіз (8 питань), інвестування (9 питань). Цього року фаховий іспит проводився у формі тестування: для здачі випробування з 50 тестів абітурієнт мав набрати мінімум 100 балів (25 правильних відповідей), тільки тоді він отримував допуск до участі у конкурсному відборі. Інтерв'ювання зі здобувачами освіти підтвердило той факт, що вступають до магістратури за цією програмою не тільки випускники бакалаврату ОДАБА, але й випускники інших навчальних закладів, тому ЕГ рекомендує у Програмі вступних випробувань додати розділ «Рекомендована література» чи за кожним сегментом питань, наприклад, за питаннями з макроекономіки пропонувати відповідні джерела для підготовки. ЕГ прийшла до висновку, що з врахуванням положень ОПП «Економіка будівельного підприємства» за 2022 рік (<https://cutt.ly/mBIFwan>) питання фахового випробування на вступ до магістратури враховують особливості самої освітньої програми, відповідають рівневі початкових необхідних компетентностей для навчання та не дублюють освітні компоненти, які будуть викладатися протягом навчання за цією програмою.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У «Положенні про організацію освітнього процесу» (<https://cutt.ly/1BPGBUK>) прописано, що визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти регулюється відповідно до «Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу». По результатах академічної мобільності здобувачу видається Академічна довідка. По тексту цього Положення є гіперпосилання на зразок академічної довідки (<https://cutt.ly/6BPGD7o>). У «Положенні про академічну мобільність учасників освітнього процесу» (<https://cutt.ly/sBPAGqm>) в пункті 5 «Визнання результатів навчання студента Академії у вищому навчальному закладі партнері» прописані умови визнання результатів навчання з використанням Європейської системи трансферу та накопичення кредитів ECTS або з використанням системи оцінювання навчальних досягнень студентів, прийнятої у країні ЗВО-партнера, якщо в ній не застосовується ECTS; можливості здійснення ліквідації академічної різниці у порядку, встановленому відповідно до чинного законодавства обох сторін; особливості переводу результатів підсумкової атестації студентів із шкали ЗВО-партнера у шкалу, прийняту в Академії тощо. На сайті ОДАБА є розгорнута інструкція процесу нострифікації

документів, процесу визнання документів про освіту, отриманих поза межами України, і дані про державне підприємство «Інформаційно-іміджевий центр», яке уповноважене здійснювати нострифікацію закордонних дипломів. ЕГ прийшла до висновку, що в ОДАБА забезпечений механізм нормативного регулювання визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, але практична апробація подібних можливостей відсутня, тому ЕГ рекомендує посилювати міжнародну академічну мобільність здобувачів освіти та відповідно підвищувати рівень поінформованості про такі можливості.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У «Положенні про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті Одеської державної академії будівництва та архітектури» (<https://cutt.ly/OBIEhLi>) прописані такі питання як визначення основних понять (формальна, неформальна, інформальна освіта тощо), порядок перезарахування, прикінцеві положення. На момент акредитації випадків перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті для здобувачів, які навчаються за цією ОПП, не було. ЕГ зазначає про недостатній рівень поінформованості здобувачів про неформальну освіту та про можливості зарахування результатів навчання, отриманих у такому виді освіти, про що були зроблені висновки на основі відповідей представників фокус-групи здобувачів. Інтерв'ювання зі здобувачами освіти та випускниками підтвердило той факт, що вони проходили навчання щодо використання таких програмних продуктів як «М.Е.Дос», «АВК-5» та отримали відповідні сертифікати (підтвердження договірних взаємин із компаніями у документах додаткового запиту), що знадобилося їм у практиці на робочих місцях. ЕГ робить висновок, що нормативне регулювання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, в ОДАБА є, але необхідно проводити заходи для підвищення рівня обізнаності здобувачів про подібні можливості для підвищення приводів для реалізації таких практик у закладі.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

На думку ЕГ, у межах Критерію 3 позитивними є наступні практики: 1) на сайті ОДАБА (Абітурієнтам → Спеціальності підготовки) і на YouTube-каналі ОДАБА оприлюднені короткі відео, які знайомлять абітурієнтів закладу із всіма спеціальностями і освітніми програмами (в т. ч. і з ОПП «Економіка будівельного підприємства»); 2) функціонування чат-боту та телеграм-каналу для більш зручних дистанційних комунікацій між закладом та абітурієнтами ОДАБА під час Вступної кампанії 2022; 3) підтверджені з боку здобувачів освіти, які навчаються за цією ОПП, можливості додаткового навчання основам використання програмних продуктів («М.Е.Дос», «АВК-5») і відповідного підтвердження отриманих результатів у формі сертифікатів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабкими сторонами у межах Критерію 3 ЕГ визнає низький рівень поінформованості здобувачів освіти щодо неформальної освіти та можливостей зарахування результатів такого навчання, а також відсутність списку рекомендованої літератури у Програмі вступних випробувань. Для покращення ОПП «Економіка будівельного підприємства» саме у контексті цього критерію ЕГ рекомендує: 1) у контексті Програми фахового вступного випробування: у Програму вступних випробувань додати розділ «Рекомендована література» чи за кожним сегментом питань, наприклад, за питаннями з макроекономіки пропонувати відповідні джерела для підготовки; 2) у контексті роботи зі здобувачами освіти: підвищувати рівень їхньої поінформованості про можливості визнання результатів навчання, отриманих як у неформальній освіті, так і здобутих в іноземних закладах вищої освіти.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Під час роботи з критерієм 3, ЕГ дійшла до висновку, що ОПП «Економіка будівельного підприємства» має достатній рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 3.1-3.4: правила прийому на навчання за ОПП є чіткими та зрозумілими, вони не містять дискримінаційних положень, оприлюднені на офіційному сайті ОДАБА, враховують особливості самої ОПП; налагоджений нормативний механізм на рівні ОДАБА щодо визнання результатів, отриманих в інших закладах освіти та у неформальній освіті. До сильних сторін в

аспекті доступу до ОПП та визнання результатів навчання можна віднести: оприлюднення короткого відео на сайті ОДАБА та на YouTube-каналі ОДАБА, які знайомлять абітурієнтів закладу із ОПП «Економіка будівельного підприємства»; розширення комунікаційних зв'язків абітурієнт-заклад через створення та використання чат-боту та телеграм-каналу для потреб вступної кампанії; додаткове навчання здобувачів освіти, які навчаються за цією ОПП, основам використання програмних продуктів («М.Е.Дос», «АВК-5»). Під час оцінювання для ЕГ вирішальними стали повна відповідність підкритерію 3.2 та часткова відповідність підкритеріїв 3.1, 3.3, 3.4 заданим вимогам. Беручи до уваги всю цілісність встановлених фактів та їхнього контексту, наявності позитивних практик ЕГ вважає можливим стверджувати про наявність загалом відповідності ОПП критерію 3 при наявності недоліків, що не є суттєвими. Рекомендації є досяжними.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Аналіз нормативної бази ЗВО, а також спілкування ЕГ з фокус групою здобувачів та представників студентського самоврядування дозволяють стверджувати, що освітній процес за ОП здійснюється за такими формами: навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи (Положення про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/dfbie>). Навчальні заняття – це лекції, лабораторні, практичні, семінарські, індивідуальні заняття, консультації. З усіх освітніх компонентів ОП передбачено виконання індивідуальних завдань: реферат (правове регулювання господарської діяльності в будівництві), аудиторна контрольна робота (іноземна мова, оцінка будівельного бізнесу), розрахунково-графічна робота (математичні моделі в економічній діяльності, фінансовий менеджмент, управління потенціалом підприємства, оцінка будівельного бізнесу), що регламентується Документами і формами навчально-методичного контенту освітнього компонента (<http://surl.li/dfdof>). Курсова робота згідно ОП передбачена до виконання у межах дисциплін: стратегічне управління підприємством, економічна діагностика. Присутні на зустрічі здобувачі денної та заочної форм першого і другого років навчання підтвердили розуміння та задоволеність структурою ОП, черговістю ОК та відповідність цілям та ПРН, її практичну спрямованість, оптимальний перелік вибіркових дисциплін та можливість обирати базу практики з переліку будівельних підприємств регіону, а також власну суб'єктність у процесі формування та перегляду ОП, змісту ОК, дотримання принципів студентоцентризму, взаємоповаги та академічної свободи під час реалізації ОП. Роботодавці зазначили, що зміст ОП дозволяє готувати фахівців відповідно до потреб будівельної галузі. На зустрічі з НПП С.О. Ракитська та К.О. Тюлькіна ознайомили ЕГ з використанням кейсового методу, новітніх методів візуалізації даних, інтерактивних ігор. Здобувачі підтвердили задоволеність використанням додатку Google Meet як основної платформи для проведення лекційних занять, рівнем навчально-методичного наповнення Moodle, простотою роботи у ньому на практичних заняттях у період дистанційного навчання та прозорістю оцінки результатів такої роботи. Кафедра економіки та підприємництва, за словами керівництва ЗВО, стала ініціатором використання цієї платформи для дистанційного навчання. Її викладачами було апробовано алгоритм роботи щодо повідомлення здобувачів, фіксації їх присутності та підготовки повідомлення для навчально-методичного відділу.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

У ході проведення експертизи ЕГ встановила, що здобувачі освіти своєчасно інформуються щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах освітніх компонентів. Зокрема, НПП надають здобувачам освіти необхідну, доступну, вичерпну інформацію усно на першому занятті, а також за допомогою навчального методичного забезпечення, що у повному обсязі розміщено у середовищі дистанційного навчання Moodle. Стисла інформація подається у силабусах ОК на сайті кафедри. Зміст силабуса, робочої програми, методичного забезпечення ОК6 Фінансовий менеджмент, до якого ЕГ було надано доступ у Moodle, свідчить про відповідність програмних компетентностей цього компоненту ОП та забезпечення програмних результатів навчання згідно відповідних матриць ОП. Тематичний план ОК містить теми, що дозволяють набути відповідних компетентностей та ПРН. Здобувачі освіти підтвердили використання Moodle у якості основного джерела інформації щодо ОК. ЕГ констатує часткову невідповідність ОП та додатково наданих робочих програм ОК1, ОК2, ОК3, ОК5, ОК6 у частині програмних результатів навчання, та невідповідність ОК1, ОК2, ОК5. У здобувачів виникли труднощі з відповіддю на питання про використання в освітньому процесі сучасних форм та методів навчання, зокрема і через відсутність цієї інформації у силабусах.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

ЕГ констатує, що під час реалізації ОП «Економіка будівельного підприємства» забезпечується поєднання навчання і досліджень. У ході спілкування з фокус-групами здобувачів та викладачів встановлено, що поєднання аудиторних занять із виконанням індивідуальних завдань, самостійної роботи здобувачів, їх практичної підготовки, підготовки

випускної кваліфікаційної роботи відповідає рівню вищої освіти та сприяє досягненню передбачених цілей. Результати онлайн-зустрічей, аналіз контенту інтернет ресурсів дають змогу констатувати залучення студентів до науково-дослідної роботи. Це підтверджується участю здобувачів вищої освіти у конференціях, конкурсах студентських наукових робіт, конкурсах дипломних робіт (<http://surl.li/djswg>). Серед присутніх на зустрічі студентів більшість є учасниками щорічних всеукраїнських науково-практичних конференцій здобувачів вищої освіти і молодих вчених, що проводяться Радою молодих вчених ОДАБА. Підготовка та публікація наукової статті або тез доповіді є одним із видів робіт при підготовці атестаційної випускної роботи. Щороку здобувачі ОП стають переможцями конкурсів студентських наукових робіт. Віталій Пашинов нагороджений Дипломом III ступеня за перемогу у II турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт 2020-2021 н.р. зі спеціалізації «Економіка будівництва» (<http://surl.li/divvp>), Приймаченко Олександра стала переможцем II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей у 2020-2021 н.р. зі спеціалізації «Економіка бізнесу» з отриманням Диплому III ступеня (<http://surl.li/divve>). У 2020 р. у Всеукраїнському конкурсі дипломних робіт зі спеціалізації «Економіка підприємства» за ступенем вищої освіти «магістр» Дмитро Чайченко здобув II місце, Христина Болотникова – III місце (<http://surl.li/divxb>). За наданою на запит ЕГ додатковою інформацією у 2021-2022 н.р. здобувачами ОП одноосібно та у співавторстві було опубліковано 11 наукових праць, зокрема 1 наукова стаття, 2 тези доповідей на зарубіжних, 8 – на міжнародних наукових конференціях. ЕГ ознайомилась зі звітами про роботу студентського науково-творчого гуртка (проблемної групи) «Економічне обґрунтування діяльності з енергозбереження в будівництві» за 2021-2022 н.р., що діє на підставі Положення про науково-творчий гурток та проблемну групу (<http://surl.li/divqr>). Згідно додатково наданих звітів, на засіданнях гуртка доповідались та обговорювались результати наукової роботи здобувачів. Серед присутніх на зустрічі студентів не було учасників засідань наукового гуртка.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

У процесі аналізу відомостей самооцінювання, опрацьованих у ході роботи ЕГ матеріалів і додаткових документів, а також у бесіді з НПП з'ясовано, що викладачі, які забезпечують викладання за ОП, вдало та ефективно поєднують власні наукові дослідження у межах затверджених наукових напрямів з постійним оновленням змісту освіти за окремими освітніми компонентами, відповідно до підрозділу 5 «Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм» Положення про розроблення, затвердження, моніторинг, періодичний перегляд та закриття освітніх програм (<http://surl.li/diyhr>). Згідно плану НПП підвищують кваліфікацію один раз на п'ять років, беруть активну участь у грантових проектах, у т.ч. міжнародних: Erasmus for Ukraine at the University of Wroclaw, Польща, 2022 (Н.А. Петрищенко, А.В. Пандас); Erasmus+ KA1 в Політехніці у м. Пожега, Хорватія, 2022 (А.В. Пандас); Erasmus+ KA1 у Державній вищій техніко-економічній школі ім. Б. Маркевича, Польща, 2021 (А.В. Пандас); Erasmus+ (STAFF MOBILITY FOR TEACHING) у Polytechnic in Pozega, Хорватія, 2019 (К.О. Тюлькіна) (<http://surl.li/diyhf>). Проректор з наукової роботи С.О. Кровяков повідомив ЕГ про широку тематику наукових досліджень, що проводяться за госпдоговорами, та плани щодо залучення до таких досліджень НПП Навчально-наукового інституту бізнесу та інформаційних технологій та кафедри економіки та підприємництва. Зі слів керівниці навчально-методичного відділу Д.О. Голубової, викладачі кафедри економіки та підприємництва регулярно оновлюють методичне забезпечення. Силабуси та робочі програми дисциплін доповнюються та затверджуються на засіданнях кафедри, у т.ч. за участі представників роботодавців, здобувачів і студентського самоврядування. Перевірки навчально-методичного забезпечення ОК здійснюється періодично та є вибірковими. Д.О. Голубова пояснила використання застарілої навчальної літератури в окремих ОК освітньої програми «Економіка будівельного підприємства» академічною свободою викладача та унікальністю окремих навчальних видань.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Налагодження міжнародних зв'язків та провадження міжнародної діяльності в галузі освіти, науки, спорту, мистецтва та культури є однією з основних цілей освітньої діяльності ОДАБА згідно «Місії та цілей освітньої діяльності» (<http://surl.li/diyok>). Академія сприяє інтернаціоналізації навчальної, наукової та міжнародної діяльності. Згідно Стратегії Інтернаціоналізації діяльності академії на 2021-2025 роки (<http://surl.li/dgcr1>) академічні цілі інтернаціоналізації спрямовані на закріплення позицій в міжнародному академічному просторі з затребуваними в світі освітніми програмами і науковими розробками. Протягом останніх років ЗВО є учасником міжнародних проєктів: ЕРАЗМУС+ з Державною вищою техніко-економічною школою ім. Броніслава Маркевича (Польща), Університетом Пітешті (Румунія), Університетом Північ (Хорватія), Політехнікою в м. Пожега (Хорватія), Університетом Рієка (Хорватія), Університетом Західної Аттики (Греція), Жешувським технічним університетом (Польща), Політехнічним університетом Валенсії (Іспанія), до реалізації яких залучені НПП. НПП повідомили, що у межах діючих проєктів вони є учасниками наукових семінарів та конференцій; зустрічей з обміну досвідом; спільних публікацій результатів наукових досліджень; міжнародного стажування. Зокрема, А.В. Пандас та К.О. Тюлькіна були запрошеними лекторами в Університеті Аднана Мендереса у м. Айдин (Туреччина) та Політехнічному університеті в м. Пожега (Хорватія) відповідно. К.О. Тюлькіна була членом редакційної колегії збірника 38th IBIMA International Conference (Seville, Spain, 3-4 November 2021). С.О. Ракицька пройшла стажування у Вищій технічній школі м. Катовице (Польща). Викладачі підтвердили, що здобуті у міжнародних проєктах знання дозволяють оновлювати навчально-методичне забезпечення освітніх компонентів та удосконалювати освітній процес. Серед присутніх на зустрічі з ЕГ здобувачів освіти не було учасників програм міжнародної академічної мобільності. Про можливість участі у таких програмах як напрям щодо удосконалення навчання за ОП повідомили випускники попередніх років.

Знання іноземної мови та вивчення передового зарубіжного досвіду забезпечить значні переваги випускників ОП на ринку праці, на думку директора ТОВ БВК «Пик-строй» М.К. Лозовенко. Окремі викладачі кафедри економіки та підприємництва мають відповідну лінгвістичну підготовку та можуть викладати англійською мовою (Т.О. Окландер, А.В. Пандас). На сьогодні така практика на ОП відсутня.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Високий рівень задоволеності здобувачів використанням сучасних платформ для онлайн навчання, рівнем навчально-методичного наповнення Moodle, простотою роботи у ньому на практичних заняттях у період дистанційного навчання та прозорістю оцінки результатів такої роботи, що відповідає вимогам студентоцентрованого підходу. Активна участь НПП у міжнародних грантових проєктах, програмах міжнародної академічної мобільності, стажування, у межах яких вони беруть участь у наукових семінарах та конференціях; зустрічах з обміну досвідом; спільних публікаціях результатів наукових досліджень та на основі здобутих знань оновлюють навчально-методичне забезпечення освітніх компонентів та удосконалюють освітній процес. У ЗВО сформована система заходів та умов поєднання навчання та науково-дослідної роботи здобувачів освітніх програм магістерського рівня, результати якої апробуються на наукових конференціях та отримують високу оцінку на Всеукраїнських конкурсах студентських наукових та дипломних робіт.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Недостатня поінформованість здобувачів освіти про сучасні форми й методи навчання та використання їх в освітньому процесі. Рекомендується інформувати здобувачів про форми і методи навчання у межах освітніх компонентів, зокрема через висвітлення цієї інформації у силабусах. Недостатній рівень інформування та залучення здобувачів до програм академічної мобільності, зокрема міжнародних. Відсутність практики викладання фахових дисциплін англійською мовою за наявності достатнього рівня володіння іноземною мовою окремих НПП. Рекомендується активізувати та підвищити результативність інтернаціоналізації освітнього процесу на рівні здобувачів освіти, інформуючи їх про можливості та переваги такого досвіду, а також підвищувати лінгвістичну підготовку здобувачів до участі у англомовних програмах міжнародної академічної мобільності шляхом започаткування викладання фахових дисциплін ОП англійською мовою науково-педагогічними працівниками з фаховою лінгвістичною підготовкою. Часткова невідповідність програмних результатів навчання у робочих програмах та силабусах окремих освітніх компонентів. Рекомендується доопрацювати робочі програми та силабуси ОК щодо відповідності програмних результатів навчання освітній програмі.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Зважаючи на наведені сильні сторони і позитивні практики, а також рекомендації щодо удосконалення, які можуть бути реалізовані за рахунок існуючого потенціалу НПП кафедри у короткий термін шляхом доопрацювання методичного забезпечення ОК, запровадження викладання дисциплін англійською мовою та залучення студентів до міжнародних програм і проєктів, що реалізують у ЗВО, експертна комісія дійшла висновку, що ОП цілком узгоджена за якісними характеристиками підкритеріїв 4.1, 4.3, 4.4, та має місце часткова узгодженість за підкритеріями 4.2 та 4.5.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання в Академії регулюються «Положенням про організацію освітнього процесу Одеської державної академії будівництва та архітектури» в цілому (https://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protsehu_2.pdf) та «Положенням про оцінювання знань та вмінь студентів Одеської державної академії будівництва та архітектури» зокрема

(odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_sistemu_otsinyuvannya_znan_ta_vmin_studenti.pdf). Основними формами контролю є: вхідний, поточний, підсумковий та атестація. Форми поточного контролю та критерії оцінювання визначає викладач і затверджує кафедра. Підсумковий (семестровий) контроль проводиться у формі екзамену або диференційованого заліку в обсязі навчального матеріалу відповідно до графіку навчального процесу. Оцінювання з навчальної дисципліни вимірюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням в оцінку за національною шкалою та шкалою ECTS. Під час поточного контролю здобувач може набрати 60 балів, 40 балів отримується під час підсумкового контролю. Форми контрольних заходів та критеріїв оцінювання доводяться до студентів викладачем на початку курсу. Протягом навчального року проводяться зустрічі здобувачів з директором інституту, кураторами академічних груп, а також в рамках роботи студентського самоврядування на яких студенти дізнаються про навчання, критеріїв оцінювання та ін. Чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень забезпечується шляхом відображення відповідної інформації в робочій програмі та силабусі освітніх компонент. Графік проведення екзаменаційної сесії надається на сайті (<https://odaba.edu.ua/students/schedule-of-sessions>) не пізніше ніж за 2 тижні до початку сесії.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Підсумкова атестація за ОП відповідає положенням стандарту спеціальності (Наказ МОН України від 10.07.2019 р. № 961) та проводиться у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. Порядок проведення захисту регулюється «Положенням про атестаційну випускню роботу на здобуття освітнього ступеня магістра в ОДАБА» (https://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_atestatsiynu_vipusknju_robotu_magistr_1.pdf) та «Порядком проведення атестації здобувачів вищої освіти із використання дистанційних технологій навчання» (https://odaba.edu.ua/upload/files/Poryadok_provedennya_semestrovogo_kontrolyu_iz_zastosuvannyam_distsantsiynih_tehnologiy_navchannya_2.pdf) і конкретизується відповідними методичними рекомендаціями. Атестація здійснюється відкрито і гласно. Здобувачі вищої освіти та інші особи, присутні на захисті кваліфікаційної роботи, можуть здійснювати аудіо- та/або відеофіксацію.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів Академії є чіткими і зрозумілими та регулюються «Положенням про організацію освітнього процесу Одеської державної академії будівництва та архітектури» (https://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protsestu_2.pdf), «Положенням про систему оцінювання знань та вмінь студентів ОДАБА» (odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_sistemu_otsinyuvannya_znan_ta_vmin_studenti.pdf), та «Положенням про екзаменаційну комісію ОДАБА» (https://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_ekzamenatsiynu_komisiyu.pdf). Правила проведення контрольних заходів Академії є доступними для всіх учасників освітнього процесу, оскільки усі вище перелічені документи є у вільному доступі на сайті ЗВО. Об'єктивність екзаменаторів забезпечується рівними умовами для всіх здобувачів (тривалість контрольного заходу, його зміст та кількість завдань, механізм підрахунку результатів тощо) та відкритістю інформації про ці умови, єдиними критеріями оцінки, оприлюдненням строків здачі контрольних заходів, можливістю застосування комп'ютерного тестування знань. Крім того, для об'єктивності проведення захисту курсових робіт та звітів практики створюється комісія у складі трьох викладачів кафедри. В разі незгоди з порядком проведення освітнього процесу студент має можливість написати скаргу, в тому числі і в разі незгоди з оцінкою. Скарга розглядається згідно «Положення про врегулювання конфліктних ситуацій» (http://odaba.edu.ua/upload/files/polozhennya_pro_vregulyuvannya_konfliktnih_situatsiy.pdf). В разі незгоди з оцінкою під час підсумкової атестації студент має можливість подати апеляцію. Апеляція подається після оприлюднення оцінок з обов'язковим повідомленням завідувача випускової кафедри та директора інституту. У випадку надходження апеляції наказом ОДАБА створюється комісія для її розгляду. Головою комісії призначається проректор, директор інституту, їх заступники або начальник навчального відділу. Розуміння студентами цієї процедури підтверджується спілкуванням з ними. Разом з тим, прикладів оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів серед здобувачів ОПП «Економіка будівельного підприємства» наведено не було через їх відсутність.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності. Питання популяризації академічної доброчесності та недопущення плагіату в Академії регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу Одеської державної академії будівництва та архітектури» в цілому (https://odaba.edu.ua/upload/files/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protsestu_2.pdf) та «Кодексом про академічну доброчесність в ОДАБА» (https://odaba.edu.ua/upload/files/kodeks_dobrochesnosti_1.pdf). В Академії створено систему запобігання академічного плагіату, яка передбачає інформування учасників освітнього процесу з рекомендованими показниками оригінальності тексту письмових робіт та відповідальністю у разі виявлення факту академічного плагіату; організацію заслуховування та обговорення письмових робіт в рамках засідань кафедр, науково-методичної комісії інституту; призначення відповідальних за якість, перевірку на доброчесність та хід дипломного проектування на кафедрі; автоматизовану перевірку на наявність плагіату робіт в електронній системі. Перевірка здійснюється програмою Unicheck, яка була офіційно закуплена Академією. У випадку виявлення недопустимої кількості запозичень у роботі, її повертають на доопрацювання, про що повідомляють завідувача кафедри. За повторного виявлення плагіату в роботі після доопрацювання, її повертають на кафедру та завідувач кафедри може ініціювати розгляд питання про зняття роботи з захисту. Відповідальність за академічний плагіат покладається на студента, наукового керівника та завідувача кафедри. На зустрічах було підтверджено використання системи антиплагіату, проте, ні студенти, ні викладачі не змогли дати чіткої відповіді, що входить до категорії доброчесності, окрім перевірки на плагіат.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Організована та централізована по ЗВО система недопущення академічного плагіату. Використання ліцензійного програмного забезпечення для перевірки на плагіат. Відпрацьована процедура оскарження результатів контрольних заходів та володіння здобувачами детальною інформацією щодо своїх прав та можливостей в разі подання апеляції.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Відсутність розуміння, що входить до системи заходів академічної доброчесності, окрім перевірки на плагіат. Рекомендується проведення заходів роз'яснювального характеру як серед здобувачів, так і серед викладацького складу, на тему доброчесності в академічному середовищі.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Форми контрольних заходів та критеріїв оцінювання студентів на ОП є чіткими та зрозумілими, дозволяють визначити досягнення здобувачем ВО передбачених результатів навчання. Форми та методи оцінювання присутні у відкритому доступі онлайн. Підсумкова атестація проводиться в формі захисту кваліфікаційної роботи відповідно до стандарту ВО. Правила проведення контрольних заходів є зрозумілими та доступними для всіх учасників освітнього процесу. Процедури забезпечення об'єктивності екзаменаторів під час проведення поточного контролю є достатніми. В ЗВО діє атмосфера нульової толерантності до академічного плагіату та широко популяризується академічна доброчесність, щоправда в дещо звуженому форматі. Виходячи із оцінки відповідності підкритеріїв: 1, 2, 3 – повна та 4 – часткова, ЕГ робить висновок, що ОП, в цілому, відповідає даному критерію на рівні оцінки В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Освітній процес за ОП забезпечують дев'ять досвідчених, висококваліфікованих науково-педагогічних працівників ОДАБА, що мають академічну, наукову та професійну кваліфікацію, відповідну освітнім компонентам. Гарантом ОП призначена д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки та підприємництва Окландер Тетяна Олегівна, академічна кваліфікація, науково-педагогічний та професійний досвід, публікаційна активність та підвищення кваліфікації якої дозволяють фахово та ефективно координувати процес підготовки, оцінки, удосконалення ОП, освітніх компонентів, викладати відповідні навчальні дисципліни. Сформований колектив викладачів, що

забезпечують реалізацію ОП, дозволяє на належному рівні здійснювати підготовку здобувачів вищої освіти магістерського рівня за ОП «Економіка будівельного підприємства». Такі висновки ЕГ базуються на результатах докладного аналізу відомостей про Якісний склад науково-педагогічних працівників, які забезпечують освітній процес на другому (магістерському) рівні вищої освіти за освітньо-професійною програмою Економіка будівельного підприємства спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність (<http://surl.li/djaqr>) щодо базової освіти, стажу професійної та науково-педагогічної діяльності, наукового ступеня та вченого звання, розгорнутої інформації про науково-педагогічну, публікаційну та інші види активностей НПП. У процесі спілкування з ЕГ присутні на зустрічі викладачі підтвердили чітке слідування плану підвищення кваліфікації та стажування, наявність публікацій, тематика яких дотична ОК, що ними викладаються. ЕГ вважає за потрібне відмітити як позитив володіння англійською мовою на рівні B2 окремими викладачами (Т.О. Окландер, А.В. Пандас), наявність практичного досвіду професійної діяльності (В.О. Криворучко, Т.О. Окландер), участь у підготовці підручників та навчальних посібників (Н.А. Петрищенко, А.В. Пандас, О.Л. Камбур, Т.О. Окландер, О.Ю. Зайцева), членство у редакційних колегіях збірників наукових праць (Ю.С. Крутій, О.Ю. Зайцева), участь у підготовці та атестації наукових кадрів (Ю.С. Крутій, Т.О. Окландер, О.С. Ракицька). Уся інформація щодо якісного складу викладачів за усіма ОП оприлюднена на офіційному сайті Академії. Фокус-групи здобувачів та випускників ОП були одностайні у високій оцінці професіоналізму викладацького складу та рівня викладання ОК.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

У процесі вивчення процедури конкурсного відбору НПП ЕГ ознайомила з нормативною базою ЗВО та баченням викладачів, представників адміністрації та керівників підрозділів, задіяних у її проведенні. Конкурсний добір проводиться згідно з Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників Одеської державної академії будівництва та архітектури (<http://surl.li/bfdsu>), Наказом «Про створення конкурсної комісії» від 30.11.2020 р. (<http://surl.li/djzjd>) розробленими на основі чинного законодавства України. Нормативна база Академії забезпечує прозорість конкурсного відбору та необхідний рівень професіоналізму викладацького складу за освітніми програмами. Згідно з положенням відповідність фаху претендента на заміщення посади науково-педагогічного працівника визначається: наявністю і рівнем наукового ступеня та вченого звання; наявністю вищої освіти за профілем кафедри; загальною кількістю наукових та навчально-методичних праць, наукових праць у фахових виданнях із відповідної галузі науки, а також публікацій у зарубіжних виданнях; підвищення кваліфікації (стажування) з відповідного напрямку (відповідних дисциплін); науковим та методичним рівнем проведення аудиторного заняття (у разі його проведення). Начальник відділу кадрів М.І. Зарицька підтвердила включення до переліку документів для участі в конкурсі списку наукових праць, документів про підвищення кваліфікації (стажування). Згідно з Положенням щодо визначення рейтингу науково-педагогічних працівників (<http://surl.li/djbdx>) під час участі в конкурсі на заміщення вакантних посад, прийнятті рішення щодо продовження (визначення терміну) трудових відносин може бути використана інформація щодо результатів оцінювання роботи викладачів. Ректор ОДАБА А.В. Ковров повідомив ЕГ про існуючу практику врахування рейтингу викладачів та результатів опитування здобувачів освіти при визначенні терміну трудових відносин з НПП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

У бесідах з представниками адміністрації ЗВО, гарантом, НПП, здобувачами та випускниками ОП ЕГ встановила, що ЗВО та кафедра економіки та підприємництва налагодили та підтримують тісні зв'язки з провідними підприємствами та організаціями регіону, випускниками кафедри та ЗВО. Присутні на зустрічі роботодавці поділились власним досвідом співпраці з Академією у питаннях організації і реалізації освітнього процесу. Зокрема, директор ТОВ БВК «Пик-Строй» Марина Лозовенко повідомила про участь в обговоренні проекту чинної ОП, підготовці пропозиції щодо збільшення часу на вивчення дисциплін, що розширюють можливості аналітичної роботи, особливо з використанням цифрових інструментів. А також поділилась досвідом працевлаштування випускників ОП після їх успішної практичної підготовки в очолюваному нею ТОВ, що є базою практики для здобувачів різних ОП Академії. Начальник виробничого підрозділу служби будівельно-монтажних споруд Одеської залізниці Володимир Прокопенко підтвердив високий рівень кваліфікаційної підготовки випускників ОДАБА. Керівник проектного відділу ТОВ «ТК Проект» (випускниця ОП) Карина Давидова наголосила на позитивних змінах щодо підготовки магістрів з використанням сучасного програмного забезпечення. На запит ЕГ було надано протокол засідання кафедри економіки та підприємництва № 8 від 11 березня 2022 р. за участю стейкхолдерів з питань обговорення рекомендацій та прийняття рішення про формування освітніх компонентів ОП. Існує практика рецензування проектів ОП роботодавцями та профільними професійними об'єднаннями. Проект чинної ОП пройшов експертизу та був схвалений Громадською організацією «Асоціація одеських будівельників», ТОВ ТВК «Глобал Інвест», ТОВ БВК «ПІК-Строй». Присутні на зустрічі роботодавці підтвердили проведення екскурсій для здобувачів на виробництві, окремі уклали договори з надання баз практики. У процесі акредитаційної експертизи ЕГ не була ознайомена з результатами опитування роботодавців щодо поліпшення якості освітніх послуг. Присутні представники бізнесу, а також учасники фокус-групи випускників ОП не брали участь в анкетному опитуванні, хоча і поінформовані про його проведення. Усі тематичні анкети розміщені у вільному доступі на сайті Академії (<http://surl.li/djbur>, <http://surl.li/djkgs>).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Професіонали-практики залучаються до освітнього процесу через створення філій кафедр на виробництві. Ректор ОДАБА А.В. Ковров назвав таку форму співпраці з роботодавцями найбільш вдалою та відпрацьованою роками. Кафедра економіки та підприємництва має філії на базі ТОВ «Регіонбуд ПБ» та ТОВ БВК «ПІК-Строй». Викладачі кафедри систематично консультуються зі спеціалістами цих підприємств щодо викладання окремих ОК. Директор ТОВ БВК «ПІК-Строй» Марина Лозовенко повідомила про запрошення від керівництва Академії щодо викладання на ОП. Проте, присутні на зустрічі представники бізнесу такого досвіду не мають. Під час інтерв'ювання здобувачі назвали дистанційне навчання перешкодою до спілкування з роботодавцями. Тоді як випускники ОП розповіли про значний інтерес до таких заходів, що проводились у період їх навчання на ОП. На сайті кафедри відсутня інформація про проведення заходів за участі роботодавців. На запит ЕГ були надані скріншоти виступу засновниці Громадської організації «ОДЕСА ВАУ» Оксани Кузнецової як гостьового лектора. У документах кафедри відсутній план заходів із залученням роботодавців, професіоналів-практиків, у робочих програмах та силабусах також не зазначається така інформація.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

У процесі експертизи ЕГ з'ясовано, що професійний розвиток науково-педагогічних працівників ОДАБА передбачає планове підвищення кваліфікації у межах затвердженої програми, а також інші форми: участь у програмах академічної мобільності, наукового стажування, самоосвіти, здобуття наукового ступеня, вищої освіти, а також участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо, що регламентується Порядком підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників (<http://surl.li/djcck>). Викладачі кафедри підтвердили власну вмотивованість до удосконалення особистих професійних якостей та педагогічної майстерності, що підтверджують відповідні документи на сайті кафедри. За останні три роки чотири викладачі, залучені до реалізації ОП, пройшли міжнародне стажування у іноземних закладах вищої освіти. Професійному розвитку викладачів ОП сприяє доступ до усієї необхідної інформації, матеріально-технічних ресурсів, обладнання та сучасної професійної літератури ЗВО, а також щорічне проведення на базі ОДАБА Навчально-методичної конференції «Управління якістю підготовки фахівців», що сприяє обміну досвідом та вивченню передових практик вітчизняних та іноземних освітян. Керівниця навчально-методичного відділу Д.О. Голубова поінформувала ЕГ про проведення конференції як у очному, так і у дистанційному форматах, а також про періодичне проведення внутрішніх семінарів з підвищення професійної фаховості НПП за окремими темами (наприклад, щодо роботи у Google Classroom). Для НПП Академії організовані безоплатні дворічні курси вивчення англійської мови, про участь у яких повідомили викладачі кафедри.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Експертна група засвідчує, що у ЗВО створена система стимулювання розвитку викладацької майстерності на основі нормативної бази, що включає Статут Одеської державної академії будівництва та архітектури (<http://surl.li/djceg>), Колективний Договір між адміністрацією та профспілковим комітетом працівників Одеської державної академії будівництва та архітектури (<http://surl.li/djceo>), Положення про преміювання працівників Одеської державної академії будівництва та архітектури (<http://surl.li/djced>). Чинне законодавство надає право ЗВО встановлювати доплати, надбавки, премії, матеріальну допомогу. НПП повідомили ЕГ про отримання заохочення за певні досягнення у матеріальній та нематеріальній формах. ЕГ ознайомилась із додатково наданою головним бухгалтером інформацією щодо преміювання викладачів кафедри економіки та підприємництва за публікації у Scopus та WoS, за підготовку переможців у конкурсі студентських наукових робіт. ЗВО практикує збір та аналіз інформації щодо якості викладання за окремими ОК через анонімне опитування здобувачів. Рейтинг НПП, що враховує усі види робіт та активностей викладачів, не використовується для диференціації оплати їх праці.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Критерій оцінки людських ресурсів засвідчує повну відповідність академічної та професійної кваліфікації викладачів освітнім компонентам, у межах яких вони залучені до реалізації ОП. Сильною стороною є формування системи матеріального та морального стимулювання публікаційної активності НПП, їх активної участі у підготовці підручників та навчальних посібників, а також у підготовці переможців у конкурсах студентських наукових робіт. ЗВО дотримується принципів прозорості та якості процедур конкурсного відбору викладачів з реальним врахуванням результатів рейтингу НПП та опитування студентів при визначенні терміну трудових відносин. Вартий уваги досвід вивчення передових практик вітчизняних та іноземних освітян у межах щорічної Навчально-методичної конференції «Управління якістю підготовки фахівців».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Участь роботодавців та практиків в навчальному процесі відбувається переважно у форматі разових занять з гостьовим лектором. Відсутній план таких заходів. Рекомендації: поширити практику системної та планової інтеграції роботодавців до навчального процесу з участю у методичній, науковій та викладацькій роботі. Відсутність зворотного зв'язку з наявними та потенційними роботодавцями через відсутність участі роботодавців та випускників в онлайн опитуваннях на сайті ЗВО з питань сучасного стану і перспектив удосконалення підготовки здобувачів вищої освіти. Рекомендується інформувати стейкхолдерів про анкетування, зокрема через Асоціацію випускників та Відділ зв'язку з виробництвом та маркетингу. Система стимулювання викладацької майстерності не враховує результатів рейтингу НПП за усіма видами робіт та активностей викладачів, та не передбачає диференціації оплати їх праці. Рекомендується враховувати результати рейтингового оцінювання роботи НПП для удосконалення системи матеріального стимулювання.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОП в цілому узгоджена за критерієм 6. Кваліфікаційні характеристики викладачів повною мірою забезпечують досягнення визначених ОП цілей та ПРН, забезпечено прозорість та якість процедур конкурсного відбору викладачів, спостерігається позитивна динаміка науково-публікаційної активності НПП, створено дієву систему професійного розвитку та мотивації викладачів. Що дає підстави ЕГ вважати ОП цілком узгодженою за якісними характеристиками підкритеріїв 6.1, 6.2, 6.5. Слабкі сторони стосуються переважно роботи з зовнішніми стейкхолдерами, що має набути системності, а також використання диференціації заробітної плати з метою удосконалення системи стимулювання викладацької майстерності НПП, що дозволяє ЕГ оцінити відповідність ОП якісним характеристикам підкритеріїв 6.3, 6.4 та 6.6 як часткову. Враховуючи позитивні практики та сильні сторони критерію 6, а також слабкі сторони, які не є суттєвими, ЕГ дійшла висновку, що ОП за цим критерієм відповідає рівню «В», а наведені рекомендації посилять кадровий потенціал та якість освітнього процесу ОП.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Зі слів гаранта (Зустріч 1), завдяки прямому зв'язку з керівництвом ОДАБА наразі ОПП «Економіка будівельного підприємства» забезпечена всім необхідним (10 комп'ютерів з ліцензійним програмним забезпеченням, Wi-Fi). Представники фокус-групи здобувачів освіти зазначили, що у гуртожитку не проживають і такої потреби не мають. Деякі з них, під час навчання на бакалавраті проживали у гуртожитку. Під час огляду МТБ була продемонстрована кімната (на 2 осіб) у гуртожитку. За словами гаранта, в гуртожитку є душові кімнати і пральня у підвальному приміщенні. Представники фокус-групи здобувачів освіти підтвердили, що через сайт кафедри економіки та підприємництва (<http://ep-ogasa.od.ua/>) вони можуть зайти до навчальної платформи Moodle у свої облікові акаунти та мати вільний доступ до навчально-методичного забезпечення за різними курсами. Для прикладу ЕГ отримала частковий доступ до дисципліни «Фінансовий менеджмент»: на сторінці розміщені силабус, робоча програма, методичні вказівки до практичних занять, методичні вказівки до виконання РГР, 8 тем з відповідними презентаціями та тестами. В умовах дистанційної роботи зв'язок з бібліотекою забезпечується у різний спосіб – через сторінки на фейсбуці (<https://cutt.ly/zBDBwRy>, 95 учасників в групі), у твіттері (<https://cutt.ly/iBD1C4S>), відповідний розділ сайту ОДАБА (<https://cutt.ly/ZBDoTHN>), електронне листування (bib@ogasa.org.ua). Для зручності створений чат-бот у телеграмі (@Osacea_library_bot), який з огляду на питання буде перенаправляти відвідувача на необхідну сторінку сайту. Для читачів бібліотеки надаються послуги з пошуку, скануванню, доставки статей і книжкових матеріалів з фонду ОДАБА, про що було зазначено представником бібліотеки А.С. Петрук (Зустріч 7) та, про що свідчить інформація, розміщена на сайті (<https://cutt.ly/JBD2qaA>). Також для учасників освітнього процесу передбачений доступ до баз даних Scopus, ScienceDirect (електронні книги), Web of Science та Springer Nature (<https://cutt.ly/WBD3mHK>). Відповідно до списку передплати журналів України на 2022 рік (<https://cutt.ly/JBDVqAY>) ОДАБА випишує «Економіка України» з видань економічного спрямування. Функціонує і віртуальний репозиторій ОДАБА (<http://mx.ogasa.org.ua/>), але за фільтром «економіка» видає лише 26 відповідей. Огляд МТБ підтвердив наявність комп'ютерів у бібліотеці для її відвідувачів. ЕГ рекомендує розширювати можливості здобувачів освіти у доступі до літератури економічного спрямування, зокрема через: 1) розширення бази репозиторію саме через додавання праць економічного спрямування; 2) додавання розділу «Економіка» та наповнення його корисними лінками у розділ «Ресурси Internet» на сайті ОДАБА (<https://cutt.ly/ABDBTzX>); 3)

повнення віртуальної виставки (<https://cutt.ly/wBD37Qa>, <https://cutt.ly/4BD8tuQ>), яка була додана ще у 2013 році, та переважно представлена російськомовними виданнями.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

ЕГ констатує факт, що ОДАБА забезпечує вільний доступ всіх учасників освітнього процесу до нормативних документів, що регулюють відповідні процеси загалом в Академії (<https://cutt.ly/SBDoCoF>), до методично-навчального забезпечення (через Moodle, <http://91.194.79.100/moodle/>), до бібліотечних фондів (через сайт ОДАБА, репозиторій, послугу «Електронна доставка документів»). Зокрема для задоволення потреб у літературі працівники бібліотеки пропонують дистанційне замовлення та бронювання літератури (<https://cutt.ly/8BDfAmF>). Зі слів представника бібліотеки А.С. Петрук (Зустріч 7), здобувачі освіти також можуть замовити копії фрагменту певного джерела через дистанційне замовлення. Зі слів здобувачів і гаранту ОПП, у поточному навчальному році навчання відбувається дистанційно через Google Meet, минулого навчального року навчання спочатку відбувалося в офлайн-форматі, але згодом перейшло в онлайн-формат. На території ОДАБА є безоплатний доступ до Wi-Fi. Якщо у здобувачів виникає необхідність працювати в навчальному корпусі ОДАБА відповідно вони мають заздалегідь попередити про це викладачів, щоб відповідальні могли їм відкрити кабінет з комп'ютерною технікою. Зі слів проректора з навчальної роботи, в ОДАБА щорічно випускається збірка наукових студентських праць (<https://cutt.ly/RBDtDir>), в якій здобувачі освіти можуть публікуватися безоплатно, адже за вимогами вони мають мати публікаційну активність, а періодичних видань економічного спрямування заклад не видає. Документами додаткового запиту підтверджено публікаційну активність здобувачів, які навчаються за цією ОПП, зокрема через публікації статей і тез конференцій. Учасники освітнього процесу мають можливість безоплатно перевіряти свої роботи на оригінальність через систему «Unicheck» (документи додаткового запиту), з представниками якої у ОДАБА підписаний договір. Зі слів К. Тюлькіної (Зустріч 2), в ОДАБА є ліцензійний доступ до повної бази аналітичної онлайн-системи для бізнес-аналітики «Youcontrol», причому для здобувачів освіти передбачена і дистанційна форма доступу на 3 міс. Огляд МТБ підтвердив наявність кафетерію у корпусі, що демонструвався. Також в ОДАБА створено потужний спортивно-дозвільний комплекс (огляд МТБ), зокрема через уможливлення заняттями в різних секціях (бокс, мініфутбол, чирлідінг, ліги сміху). Представники фокус-групи роботодавців, зокрема недержавного сектору, підтвердили, що беруть на практику здобувачів освіти, що свідчить про тісні взаємини абітурієнт-роботодавець. ЕГ підсумовує, що ОДАБА забезпечує безоплатний доступ учасникам освітнього процесу до відповідної необхідної інфраструктури та інформаційних ресурсів у межах ОПП «Економіка будівельного підприємства», зокрема до нормативних документів на сайті, навчально-методичного забезпечення, бібліотечних фондів, антиплагіатної системи «Unicheck», спеціалізованих секцій спортивно-дозвільного комплексу, приміщень ОДАБА для самостійної роботи та публікації у збірці наукових студентських праць.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

ЕГ фіксує факт наявності вогнегасників у приміщеннях для навчання та систему оповіщення в коридорах корпусу, де відбувається процес навчання за цією ОПП. Зі слів гаранта, за систему оповіщення відповідає головний пожежник ОДАБА. Також гарант зазначив, що кожного семестру відбувається навчання щодо правильної поведінки під час екстрених ситуацій, на кшталт пожеж, яке проводять представників МЧС, з поправкою на останнє півріччя, коли всі заплановані заходи не відбуваються. Звіт з подібної лекції-інструктажу для ОДАБА за грудень 2019 року представлено на сайті (<https://odaba.edu.ua/news/366>). У період боротьби із поширенням пандемії COVID-19 ОДАБА проводили відповідні заходи (наприклад, тижнева серія міжнародних розмов на тему «Глобальні стратегії в галузі освіти: після COVID 19», <https://cutt.ly/OBUnXY7>) та затверджували відповідні документи (наприклад, Наказ про організаційні заходи для запобігання поширення коронавірусу COVID-19 (<https://cutt.ly/NBUb2BG>), Розпорядження з метою попередження розповсюдження захворюваності на гостру інфекцію, спричинену коронавірусом COVID-19 (<https://cutt.ly/NBUay2>)). У ОДАБА не передбачений медпункт, але, зі слів гаранта, на кафедрі економіки та підприємництва є уповноважені особи за першу допомогу та є аптечки. Представники фокус-групи здобувачів освіти не проживають у гуртожитку, тому оцінювання умов відбувалося через огляд МТБ, під час якого було продемонстровано кімнату у гуртожитку біля корпусу, де відбувається навчання за цією ОПП. Зі слів гаранта, зазвичай у одну кімнату селять по двоє здобувачів, а з огляду на життєві обставини можуть поселити і сімейних студентів. Огляд МТБ підтвердив наявність бомбосховища у гуртожитку, забезпеченого продуктами першої необхідності, зокрема водою, їжею, ліками, ношами медичними тощо. Гарант зазначив, що продемонстроване бомбосховище має відповідний сертифікат. ЕГ підсумовує, що в умовах воєнного стану найкращим варіантом з огляду на безпеку усіх учасників освітнього процесу є вибір дистанційного формату навчання магістрів, як це було зроблено на ОПП «Економіка будівельного підприємства» в ОДАБА.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Інструментами інформування учасників освітнього процесу цієї ОП є офіційний сайт ОБАДА (Новини, <https://cutt.ly/pBlvhHm>), сайт кафедри (Новини кафедри, <http://ep-ogasa.od.ua/>), сторінки в соціальних мережах (<https://cutt.ly/8VlbywB>, <https://cutt.ly/2Vlbpfr>), групи у месенджерах, особисте спілкування, що було підтверджено на зустрічах з представниками фокус-груп здобувачів і академічного персоналу. Представники фокус-групи здобувачів освіти зазначили, що навіть за їхньої відсутності на заняттях вони через особисту комунікацію беруть завдання у викладачів. Достатній рівень обізнаності здобувачів освіти про особливості дистанційного навчання був підтверджений і тим, що вони знають, що у одного викладача одне й те саме посилання на онлайн зустрічі – будь-то заняття за розкладом або консультація за графіком, вказаним на сайті кафедри (<https://cutt.ly/HBRojYV>). Процес навчання організований через сервіс Google Meet, а організаційні питання допомагають вирішувати куратори груп, про що було зазначено представниками фокус-групи здобувачів освіти. У випадку необхідності вони мають змогу як фізично приїхати до деканату з певними питаннями, так і у дистанційному форматі, наприклад, замовити довідки. Також в ОДАБА використовується такий інструмент зворотного зв'язку як опитування щодо дистанційного навчання, щодо якості освітніх програм та інші (<https://cutt.ly/oBUW4PM>). Представники фокус-групи здобувачів підтверджують власну участь у анкетуваннях, але не знають про відповідні результати та реакцію з боку ОБАДА. У контексті соціальної підтримки в ОДАБА передбачено звертатися до психолога-консультанта С.В. Бикової, контактні дані якої можна знайти на сайті (<https://odaba.edu.ua/students>), і, яка є викладачем кафедри філософії. Зі слів Голови студентської ради (Зустріч 4), студентський актив сприяє розвитку здобувачів освіти і поза навчальним процесом та допомагає в межах своїх повноважень. Як зазначила О.Л. Логвінова, керівник відділу контрактного навчання та працевлаштування, у кожній кафедрі є визначена особа, яка відповідає за зв'язок з випускниками та відслідковує їхнє працевлаштування. На доказ тому, всі представники фокус-групи випускників наразі працевлаштовані за місцями, дотичними до своєї спеціальності. ЕГ робить висновок, що рівень підтримки здобувачів, є достатнім, але для покращення ЕГ рекомендує: 1) посилити активність інформування здобувачів освіти на кафедральному сайті; 2) фотогалерею на кафедральному сайті (<http://ep-ogasa.od.ua/foto/>) структурувати за датами та подіями з позначками, хто саме із студентів брав у цих ініціативах участь; 3) продовжити практику проводити ярмарку вакансій (чи інших ініціатив) за поточних умов у дистанційному форматі; 4) налагодити механізм доведення результатів проведених анкетувань до всіх учасників освітнього процесу.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

В умовах воєнного стану в ОДАБА всі здобувачі набувають статусу таких, які потребують особливого підходу в контексті організації освітнього процесу. ОДАБА демонструє підготовленість в цьому аспекті: по-перше, вибір дистанційного формату навчання у межах ОПП «Економіка будівельного підприємства», відсутність необхідності постійного відвідування закладу на перевагу перебуванню здобувача у відносно безпечних умовах; по-друге, якщо з'являється необхідність відвідування закладу учасниками освітнього процесу є сертифіковане бомбосховище, забезпечене речами першої необхідності; по-третє, інтерв'ювання зі здобувачами підтвердило той факт, що вони чітко поінформовані, що робити у випадку повітряних тривог. ЕГ підтверджує оприлюднений на сайті «Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з обмеженими фізичними можливостями, громадян похилого віку, інших маломобільних груп населення під час перебування на території ОДАБА» (<https://cutt.ly/uVXM7kR>), в якому прописано, що посадові особи, які здійснюють цілодобове чергування (в т. ч. спостереження через зовнішні камери відеоспостереження), виявивши що особа, яка потребує допомоги, намагається увійти на територію ОДАБА невідкладно слідкують до неї і дізнаються про необхідність супроводу, а у разі необхідності зв'язуються із відповідальною особою. У цьому документі також прописані особливості таких комунікацій, зокрема як саме слід поводити себе представникам навчального закладу. Огляд МТБ того корпусу, де проходило очне навчання у магістрів ще рік тому, не підтвердив достатнього рівня спеціалізованого облаштування приміщень для забезпечення комфортного доступу та перебування здобувачів освіти із особливими потребами. Зі слів гаранта, в ОДАБА планують встановлювати конструкції, які будуть сприяти більш комфортнішому перебуванню таких здобувачів у приміщеннях закладу. Тому ЕГ рекомендує розвивати інклюзивне освітнє середовище у корпусах ОДАБА, насамперед через встановлення спеціального обладнання (пандуси, ліфти, підйомники, таблички зі шрифтом Брайля) для уможливлення доступу до приміщень та відповідного пересування здобувачів освіти із особливими потребами, попри те, що наразі такі студенти не навчаються на цій ОПП та формат навчання є дистанційним.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

ЕГ підтверджує факт розміщення у вільному доступі нормативних документів ОДАБА, що регулюють політику закладу щодо профілактики виникнення конфліктних ситуацій та чіткої процедури у разі їхнього настання (Положення про врегулювання конфліктних ситуацій (<https://cutt.ly/DBXo7Yk>)). У Положенні прописано, що з метою попередження конфліктних ситуацій, запобігання та протидії корупції в ОДАБА затверджена Антикорупційна програма (<https://cutt.ly/bVX2qH3>), яка є комплексом правил, стандартів і процедур щодо виявлення, протидії та запобігання корупції у діяльності юридичної особи. В ОДАБА передбачено два шляхи реагування на випадки виникнення конфліктних ситуацій - формальний та неформальний. У разі можливості, сторони, залучені до даного випадку, заохочуються вирішувати ситуацію, що склалась, неформальним шляхом. Також на сайті ОДАБА оприлюднено «Положення про уповноважену особу з питань запобігання та виявлення корупції» (<https://cutt.ly/rBVxPss>), в якому прописано основні завдання, функції та права уповноваженої особи, та,

яке підписане уповноваженою особою з питань запобігання та виявлення корупції Академії (П. Курган). За словами ректора ОДАБА (Зустріч 1), керівництво ще на етапі перших проявів про можливі конфліктні ситуації відслідковує сигнали та вживає профілактичних заходів. Насамперед, відслідковування таких сигналів відбувається через налагоджену комунікативну складову: гарячу лінію, телеграм-канали, скриньку довіри та інші способи зв'язку. На сайті ОДАБА оприлюднена гаряча лінія, на яку через відповідну гугл форму можна надіслати запит (<https://odaba.edu.ua/news/628>). Спосіб цієї комунікації не є анонімним (необхідно вказувати електронну пошту). Під час огляду МТБ була продемонстрована скринька довіри у корпусі, куди всі охочі можуть відправити анонімне звернення до керівництва. Інтерв'ювання здобувачів підтвердило, що конфліктних ситуацій між учасниками освітнього процесу не виникало, насамперед через тісні комунікаційні зв'язки між представниками закладу та здобувачами освіти. ЕГ підтверджує, що в ОДАБА налагоджена система анонімного та не анонімного звернення учасниками освітнього процесу до керівництва з різними питаннями, та, що між учасниками освітнього процесу підтримуються різноформатні комунікації, що пришвидшують вирішення питань, які виникають під час навчання за цією ОПП.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

На думку ЕГ, у межах Критерію 7 позитивними є наступні практики: 1) для учасників освітнього процесу передбачений доступ до баз даних Scopus, ScienceDirect (електронні книги), Web of Science та Springer Nature; 2) для здобувачів освіти передбачені можливості додаткового навчання основам використання програмних продуктів («М.Е.Дос», «АВК-5») і відповідного підтвердження отриманих результатів у формі сертифікатів; 3) уможливлення різноформатних дистанційних комунікацій та способів інформування, зокрема через YouTube-канал, телеграм-канал, чат-бот, сторінки у соціальних мережах, спеціальні гугл-форми; 4) забезпечення учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану в країні через організацію дистанційного навчання, наявність системи оповіщення в навчальному корпусі та сертифікованого бомбосховища, забезпеченого речами першої необхідності з декількома входами і виходами; 5) функціонування потужного спортивно-дозвільного комплексу (заняття в різних секціях: бокс, мініфутбол, чирлідінг, ліги сміху тощо).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкими сторонами у межах Критерію 7 ЕГ визнає не достатній рівень спеціалізованого облаштування приміщень навчального корпусу для забезпечення комфортного доступу та перебування здобувачів освіти із особливими потребами. Для покращення ОПП «Економіка будівельного підприємства» саме у контексті цього критерію ЕГ рекомендує: 1) розширювати дистанційні можливості здобувачів освіти у доступі до літератури економічного спрямування; 2) продовжити практику проводити ярмарку вакансій чи інших ініціатив за поточних умов у дистанційному форматі; 3) розвивати інклюзивне освітнє середовище у корпусах ОДАБА, насамперед через встановлення спеціального обладнання (пандуси, ліфти, підйомники, таблички зі шрифтом Брайля) для уможливлення доступу до приміщень та відповідного пересування здобувачів освіти із особливими потребами.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Під час роботи з критерієм 7, ЕГ дійшла до висновку, що ОПП має достатній рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 7.1-7.6: освітнє середовище ОДАБА як матеріально, так і фінансово сприяє забезпеченню освітнього процесів і підготовці майбутніх магістрів; ОДАБА забезпечує учасників освітнього процесу достатнім рівнем ресурсів і можливостей у межах цієї ОПП; освітнє середовище ОДАБА є безпечним для життя та здоров'я здобувачів освіти та сприяє задоволенню їхніх потреб; конфліктних ситуацій під час навчання на цій ОПП не зафіксовано, існує чіткий нормативний супровід врегулювання подібних ситуацій. До сильних сторін можна віднести: доступ до баз даних Scopus, ScienceDirect, Web of Science та Springer Nature; можливості додаткового навчання основам використання програмних продуктів («М.Е.Дос», «АВК-5»); уможливлення різноформатних дистанційних комунікацій та способів інформування, зокрема через YouTube-канал, телеграм-канал, чат-бот, сторінки у соціальних мережах, спеціальні гугл-форми; забезпечення учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану в країні через організацію дистанційного навчання, наявність системи оповіщення в навчальному корпусі та сертифікованого бомбосховища; функціонування потужного спортивно-дозвільного комплексу. Під час оцінювання для ЕГ вирішальними стали повна відповідність підкритеріям 7.1, 7.2, 7.3, 7.6 та часткова відповідність підкритеріїв 7.4, 7.5 заданим вимогам. Беручи до уваги всю цілісність встановлених фактів та їхнього контексту, наявності позитивних практик ЕГ вважає можливим стверджувати про наявність загалом відповідності ОПП критерію 7 при наявності недоліків, що не є суттєвими. Рекомендації є досяжними.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

ЕГ засвідчує, що в Одеській державній академії будівництва та архітектури створена та ефективно функціонує система внутрішнього забезпечення якості освіти, яка передбачає дотримання процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми, які унормовані Положенням про внутрішнє забезпечення якості освіти (<http://surl.li/bfdse>). Зокрема, цим документом регулюється процес регулярного перегляду, вдосконалення ОП, розробка і впровадження нових ОП, сучасних ОК. Перегляд ОП здійснюється не рідше, ніж один раз на п'ять років. У Положенні про розроблення, затвердження, моніторинг, періодичний перегляд та закриття освітніх програм (<http://surl.li/diyhr>) вписано перелік підстав для перегляду ОП. Цим же положенням передбачено порядок розробки, затвердження ОП та внесення обґрунтованих змін і доповнень до ОП у разі необхідності. Моніторинг та періодичний перегляд ОП здійснюється за участі здобувачів освіти, представників органів студентського самоврядування та ради молодих вчених, випускників, роботодавців, академічної спільноти та інших стейкхолдерів. Усі стейкхолдери під час онлайн зустрічей підтвердили, що розуміють свою роль у процесі удосконалення ОП, знають основні його етапи, окремі – залучались у поточному періоді. За результатами оцінювання ОП та освітньої діяльності гарант ОП готує звіт та подає його до розгляду на Вченій раді інституту. Звіт про самооцінювання ОП та освітньої діяльності оприлюднюється на веб-сайті Академії. На момент акредитаційної експертизи на відповідній сторінці сайту оприлюднено такі звіти за 2019 та 2022 рр. (<http://surl.li/djgml>). На офіційному сайті Академії відсутній проєкт ОП 2022 р., що проходив процедуру обговорення. За словами керівника навчально-методичного відділу Д.О. Голубової, проєкт видаляється з сайту після затвердження ОП. На сайті розміщені рецензії та відгуки на ОП, а також Порівняльна таблиця до проєкту освітньої програми ID 37087 «Економіка будівельного підприємства», другого (магістерського) рівня вищої освіти, за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля і біржова діяльність» (<http://surl.li/djgqk>), що дозволяє інформувати стейкхолдерів зі змінами в ОП, що вносяться згідно їх запитів.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Згідно з Положенням про студентське самоврядування (<http://surl.li/bfdrn>) внесення пропозицій щодо навчальних планів і програм є правом органів студентського самоврядування. Голова студентської ради ОДАБА Артем Чистяков ознайомив ЕГ з процедурою розгляду звернень здобувачів, повідомив про відсутність звернень щодо ОП, що акредитується. Керівник відділу моніторингу та якості освіти С.А. Крюковська-Тележенко повідомила про існуючу практику спільних засідань відділу та студентського самоврядування з питань якості ОП та освіти. На головній сторінці офіційного сайту ЗВО у рубриці «Студенту» розміщені анкети: «Опитування щодо якості освітніх програм», «Оцінювання освітньої компоненти ОДАБА», «Якість навчання і викладання дисциплін вільного вибору» «Опитування щодо дистанційного навчання», «Анкета випускника ОР магістр ОДАБА». Усі присутні на зустрічі здобувачі освіти мають досвід участі в анкетуванні, що ініціюється керівництвом інституту та окремими викладачами після вивчення дисциплін. Наймасовішим було опитування щодо дистанційного навчання. Під час спілкування з учасниками різних фокус-груп ЕГ пересвідчилася у тому, що результати анкетування обговорюються та аналізуються на всіх рівнях ЗВО, враховуються при перегляді ОП, під час визначення напрямку підвищення кваліфікації викладача, використовуються для прийняття кадрових рішень, враховуються кафедрами при вдосконаленні методичного забезпечення навчального процесу. Гарант ОП надала додатково Протокол засідання кафедри економіки та підприємництва № 6 від 22 лютого 2022 р., де обговорювались результати опитування здобувачів щодо задоволеності освітнім процесом та було прийнято конкретні рішення щодо його удосконалення. Здобувачі та представники органів студентського самоврядування під час відеозустрічей відмітили, що їх цілком задовольняє ОП, що акредитується.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

У ЗВО здійснюється робота щодо залучення роботодавців до планування та організації освітнього процесу. Усі учасники фокус-групи роботодавців повідомили про участь в окремих заходах академії та про власну зацікавленість у співпраці зі ЗВО на етапі розробки та забезпечення якості ОП. Представники роботодавців залучаються до рецензування та обговорення проєкту ОП. Позитивні рецензії на ОП 2022 р. з рекомендаціями, що були враховані під час затвердження ОП, надали: Громадська організація «Асоціація одеських будівельників» та ТОВ БВК «ПІК-Строй». Під час зустрічі з роботодавцями ЕГ отримала підтвердження того, що ними надавалися рекомендації до змісту ОП і ці рекомендації були враховані. Роботодавці підтвердили, що організують зустрічі зі здобувачами на виробництві, укладають договори на проходження практики, працевлаштовують випускників ОП. Керівник відділу контрактного навчання та працевлаштування О.Л. Логвінова повідомила про формування та постійне оновлення бази потенційних роботодавців (<http://surl.li/djkgs>). Під час зустрічі роботодавці підтвердили, що керівництво ЗВО цікавиться їхньою точкою зору щодо актуальних напрямів підготовки спеціалістів, проте не організовує спільних

зустрічей роботодавців, адже у ОДАБА відсутнє об'єднання роботодавців, яке б координувало їх системне залучення до освітнього процесу як партнерів.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

На кафедрі економіки та підприємництва, де реалізується ОП, започатковано збір інформації про перше місце роботи випускників та відслідковування їх кар'єрного шляху. Така інформація накопичується у вигляді бази випускників, які навчалися за ОП. Випускники ОП на онлайн-зустрічі повідомили, що вони брали участь в опитуваннях, результати яких враховуються в якості пропозицій при удосконаленні та перегляді ОП. Усі присутні на зустрічі позитивно оцінили якість знань, отриманих під час навчання, рівень мовної підготовки, організацію позанавчальних заходів, позитивний досвід спілкування з бізнесменами та виробничниками. Для сприяння в працевлаштуванні випускників у ЗВО функціонує Відділ контрактного навчання та працевлаштування, що співпрацює з Одеським міським центром зайнятості. Відділом сформовано та постійно доповнюється база потенційних роботодавців на основі їх тест-анкети, яка містить інформацію про спеціальності, за якими можливе працевлаштування молодих спеціалістів, тенденції розвитку підприємства на найближчі 5 років, а також перспективи взаємовідносин зі ЗВО. А також створено та оновлюється в режимі реального часу база чинних вакансій у межах всіх областей України для випускників усіх спеціальностей академії. Асоціація випускників ОДАБА має власну сторінку на офіційному сайті академії, де розміщена анкета випускника та інформація про зареєстрованих членів асоціації. Директор ТОВ БВК «ПІК-Строй» М.К. Лозовенко, що є випускницею ЗВО, підтвердила регулярність зустрічей випускників.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Одеська державна академія будівництва та архітектури іде по шляху удосконалення нормативної бази (<http://surl.li/djoyv>) та самого процесу забезпечення якості вищої освіти. Загальні питання організації системи якості у ЗВО, моніторинг, вимірювання, аналіз та оцінювання освітньої діяльності унормовуються Положенням про внутрішнє забезпечення якості (<http://surl.li/bfdse>), яке регламентує усі процеси, щодо організації, функціонування та систематичного вдосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності ЗВО двома шляхами: через забезпечення якості управлінських та академічних процесів. Окремі фокус-групи ознайомили ЕГ зі складовими цієї системи, що дозволяє підтвердити чіткий алгоритм дій гаранта, кафедри, підрозділів ОДАБА у процесі моніторингу та удосконалення ОП, з метою досягнення поставлених цілей, а також врахування потреб стейкхолдерів. В результаті такого перегляду відбувається щорічне (або за необхідності) оновлення ОП, її освітніх компонентів, робочих програм, форм контролю тощо. Про будь-які заплановані або вжиті дії інформуються всі стейкхолдери. У межах Центру організації освітнього процесу, з метою забезпечення безперервного процесу підвищення якості вищої освіти та освітньої діяльності Одеської державної академії будівництва та архітектури, створено Відділ моніторингу та якості освіти. Одним із планових видів робіт відділу є анкетування здобувачів, НПП, випускників, роботодавців. Результати опитування здобувачів ОП розміщені на сайті кафедри (<http://surl.li/djprjy>). Відділ моніторингу та якості освіти, за словами його керівника С.А. Крюковської-Тележенко, ініціює обговорення результатів анкетування на засіданнях ректорату, Вчених рад академії та академічних підрозділів.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОП «Економіка будівельного підприємства» другого (магістерського) рівня вищої освіти проводиться в ОДАБА вперше, відтак зауважень та пропозицій, що були сформовані під час попередніх акредитацій, немає. Водночас, ЕГ під час інтерв'ювання адміністративного персоналу виявлено, що регулярно має місце вивчення досвіду акредитації інших ОП, рекомендації експертів розглядаються на навчально-методичній раді ЗВО та здійснюються конкретні кроки щодо їх реалізації. У ЗВО створено Відділ ліцензування та акредитації, метою роботи якого є сприяння розширенню ліцензійного обсягу за спеціальностями, впровадженню нових спеціальностей в Академії та зразкової акредитації освітніх програм незалежними агенціями, згідно з Положенням про відділ ліцензування та акредитації (<http://surl.li/djpru>). Академічна спільнота та стейкхолдери мають можливість ознайомитись з відомостями про самооцінювання ОП, експертними висновками, висновками ГЕР та рішеннями про акредитацію ОП на офіційному сайті ЗВО у рубриці «Акредитація». Відтак, ЕГ виявлено реальні дії та позитивну динаміку ЗВО щодо вдосконалення освітньої діяльності та якості вищої освіти в цілому в академії та безпосередньо на ОП.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Системність діяльності ЗВО щодо формування культури якості підтверджується розробкою низки документів: Стратегія розвитку Одеської державної академії будівництва та архітектури на 2020-2025 роки (<http://surl.li/djqkr>); Місія та цілі освітньої діяльності (<http://surl.li/diyok>); Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти (<http://surl.li/bfdse>); Кодекс академічної доброчесності (<http://surl.li/bfdsg>); Антикорупційна програма (<http://surl.li/djqmp>) та інші. У процесі аналізу відомостей самооцінювання, нормативної бази ЗВО, додатково наданих документів, відповідей учасників фокус-груп ЕГ пересвідчилася в налагодженні роботи щодо формування культури якості в академічній спільноті з метою створення умов для розвитку ОП «Економіка будівельного підприємства» та освітньої діяльності за цією програмою. Основні учасники освітнього процесу та зовнішні стейкхолдери поділяють цінності та необхідність підвищення культури якості освіти, якості освітньої діяльності й залучені до процесу внутрішнього забезпечення якості ОП на кожному з її етапів (формування, затвердження, перегляд, оновлення). Координацію цього процесу покладено на Відділ моніторингу та якості освіти. Здобувачі долучаються до процесів забезпечення якості через студентське самоврядування, участь в опитуваннях. Менеджмент ЗВО, гарант та НПП, керівники структурних підрозділів засвідчили спільну відповідальність за підвищення якості освіти та якості освітньої діяльності за ОП, усвідомлюють наявні недоліки та готові працювати над їх усуненням задля забезпечення якісної підготовки за ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

В Одеській державній академії будівництва та архітектури створена дієва система забезпечення якості освіти, позитивною особливістю якої є системність та прозорість процедур, зокрема моніторингу якості освітнього процесу за ОП та оперативне реагування на виявлені недоліки в процесі її реалізації. Вартий уваги досвід ознайомлення стейкхолдерів та академічної спільноти з усіма етапами та результатами зовнішньої експертизи освітніх програм, для чого створена відповідна рубрика на сайті, де розміщено відомості про самооцінювання ОП, експертні висновки, висновки ГЕР та рішення про акредитацію ОП. Позитивною особливістю ОДАБА є активна співпраця з випускниками через Асоціацію випускників ОДАБА. Адміністрації ЗВО та гарант демонструють конструктивний підхід до рекомендацій щодо покращення ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Відсутність консолідованої позиції роботодавців щодо співпраці із ЗВО та залучення їх через відповідні об'єднання до процедур забезпечення якості. Пропонується адміністрації ініціювати створення об'єднань роботодавців на рівні академії та інститутів, а також співпрацю з роботодавцями здійснювати планово та системно.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

В ОДАБА унормовано та контролюється чітке дотримання прозорих процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми, до яких залучаються здобувачі вищої освіти, роботодавці, випускники, представники академічної спільноти. Відпрацьовані методи і підходи до організації взаємодії із зовнішніми стейкхолдерами є результативними та дозволяють досягати цілей та програмних результатів ОП. Тому ЕГ констатує повну узгодженість ОП за якісними підкритеріями 8.1, 8.2, 8.4, 8.5, 8.6, 8.7. Наявність резервів щодо системної співпраці з роботодавцями через створення їх об'єднань вказує на часткову узгодженість ОП за підкритерієм 8.3. ЕГ дійшла висновку, що ОП та освітня діяльність за програмою загалом відповідають рівню В за критерієм 8.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЕГ підтверджує факт розміщення на офіційному сайті ОДАБА нормативних документів, у яких викладені правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу ОДАБА (<https://cutt.ly/8BVkNhT>). Зокрема, таких документів як: Статут, Стратегія ОДАБА, Місія та цілі освітньої діяльності, Положення про Вчену

Раду, Положення про Раду молодих учених, Положення про асоціацію випускників ОДАБА, Положення про науково-дослідну роботу студентів, Антикорупційна програма академії, Стратегія Інтернаціоналізації діяльності академії на 2021-2025 рр., Положення про уповноважену особу з питань запобігання та виявлення корупції, Положення про затвердження норм часу для планування та обліку навчальної роботи тощо. Інтерв'ювання зі здобувачами підтвердило їхню обізнаність щодо того, де шукати необхідну інформацію, пов'язану з нормативним регулюванням освітнього процесу в ОДАБА. Дистанційний формат навчання зумовив ряд зрушень в бік електронного документообігу, в тому числі і в контексті роботи із структурними підрозділами (наприклад, бібліотекою, деканатом). ЕГ робить висновок, що необхідні нормативні документи, що регулюють освітній процес в ОДАБА, та, в яких прописані права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є у вільному доступі на офіційному сайті навчального закладу, а рівень поінформованості учасників освітнього процесу підтверджує їхню обізнаність щодо розміщення цих нормативних документів та не викликає труднощів розуміння.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На сайті ОДАБА в розділі «Навчально-методичне забезпечення» (Головна → Академія → Публічна інформація, <https://cutt.ly/qBR88vk>) оприлюднені Методичні рекомендації щодо розроблення освітніх програм (<https://cutt.ly/1BR4gPO>), схвалені Методичною радою ОДАБА протокол 4 від 24.12.2020 р. Поміж рекомендацій вказується Порядок розроблення освітньої програми, зокрема під час 3-го етапу «Розроблення проекту освітньої програми» проект освітньої програми оприлюднюється, для обговорення, на сайті Академії (у розділі <https://odaba.edu.ua/academy/public-information/publicdiscussion/op-projects> та на сторінці освітньої програми) не пізніше як за три місяці до початку вступної кампанії (лютий-березень). Зі слів гаранта, процедура оприлюднення проекту ОПП наступна – орієнтовно у січні проект оприлюднюється на сайті, до його обговорення залучають роботодавців, магістрів, викладачів інших кафедр, які читають у здобувачів цієї ОПП, всі пропозиції обговорюються на засіданні кафедри і через голосування приймають відповідні рішення щодо внесення чи невнесення змін. ЕГ знаходить докази в Протоколі № 8 від 11.03.2022 року, а саме в «Про результатах обговорення проекту ОПП «Економіка будівельного підприємства»», де зазначаються від кого були отримані пропозиції щодо покращення проекту (документи додаткового запиту). Також гарант зазначила, що проект цього року був оприлюднений, але за технічними вимогами він має знімається з сайту, коли стає неактуальним, тому зараз його побачити на сайті не можна. ЕГ підтверджує, що на сторінці «Громадське обговорення» є розділ «Проекти ОП» (<https://cutt.ly/nVBoMzH>), в якому розміщуються проекти за різними освітніми програмами, і наразі тут розміщені деякі проекти за 2021 та 2022 роки, але за іншими програмами. ЕГ констатує, що наразі за ОПП «Економіка будівельного підприємства» проектів за 2021 чи за 2022 роки на сайті немає. ЕГ рекомендує: 1) не видаляти із сайту проекти ОПП після припинення подачі рекомендацій, адже у такий спосіб всі очікі можуть порівняти поточні програми з проектами чи попередніми варіантами проектів; 2) неактуальність проектів можна позначати спеціальним підписом чи позначати число (дедлайн), до якого можна вносити пропозиції; 3) сприяти уможливленню цифрового формату подачі рекомендацій до проекту ОПП на сайті.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ЕГ підтверджує, що на офіційному сайті ОДАБА у розділі «ОПП Економіка будівельного підприємства» (Головна → Академія → Освітня діяльність, <https://cutt.ly/mBIFwan>) є вся необхідна інформація про ОПП, що акредитується. Зокрема, повна назва, код і назва галузі знань, код і назва спеціальності, кваліфікація, тривалість програми, кількість кредитів ЄКТС, рівень відповідно до національної рамки кваліфікації, Європейської рамки кваліфікацій для навчання впродовж життя, гарант освітньої програми. Також є підкріплені файли з ОПП за 2019, 2021, 2022 роки, навчальний план за 2019, 2021, 2022 роки, відомості про самооцінювання за 2019 та 2022 роки, перелік освітніх компонентів із прикріпленими файлами силабусів. ЕГ робить висновок, що відвідувачі сайту ОДАБА можуть у вільному доступі отримати вичерпну інформацію про ОПП «Економіка будівельного підприємства» і навіть прослідкувати процеси її розвитку протягом останніх років.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

На думку ЕГ, у межах Критерію 9 позитивною є наступна практика: наявність на офіційному сайті ОДАБА ОПП за різні роки (2019, 2021, 2022 роки) та відомостей про самооцінювання (2019 та 2022 роки), що уможливорює порівняння програм та відслідковування їхніх змін.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Для покращення ОПП «Економіка будівельного підприємства» саме у контексті цього критерію ЕГ рекомендує: 1) залишати останній проект ОПП на сайті, навіть після закінчення терміну подачі рекомендацій; 2) вказувати крайній термін (дедлайн) подачі рекомендацій на сайті; 3) організувати цифровий формат подачі рекомендацій до проекту ОПП на сайті.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Під час роботи з критерієм 9, ЕГ дійшла до висновку, що ОПП «Економіка будівельного підприємства» має достатній рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 9.1-9.3: правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу в ОДАБА, є чіткими, зрозумілими, доступними та дотримуваними; заклад дотримується вимог щодо своєчасного, повного та достовірного оприлюднення інформації про ОПП, яка акредитується. Під час оцінювання для ЕГ вирішальними стали повна відповідність підкритеріям 9.1, 9.3 та часткова відповідність підкритерію 9.2 заданим вимогам. Беручи до уваги всю цілісність встановлених фактів та їхнього контексту ЕГ вважає можливим стверджувати про наявність загалом відповідності ОПП критерію 9 при наявності недоліків, що не є суттєвими. Рекомендації є досяжними.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

В період проведення акредитаційної експертизи експертній групі було надано доступ до всіх необхідних матеріалів та затребуваної інформації. Усі запити на фокус-групи ЗВО погодив, відхилень від програми візиту не було. За результатами експертизи було зроблено висновок, що за даною ОП в ОДАБА відбувається реальний освітній процес.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B

Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Охріменко Ігор Віталійович

Члени експертної групи

Нестерчук Юлія Олександрівна

Завалій Тетяна Олександрівна